

Zn. spr. ZS.003.2.2018

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Komisji Założeń Planu
w sprawie opracowania planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Żagań
na lata 2021 – 2030

Żagań, 1 października 2018 r.

Znak odpowiedzialnej
gospodarki leśnej

Komisja założeń projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Żagań na lata 2021-2030, została zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze celem uzgodnienia podstawowych założeń do przeprowadzenia prac urządzeniowych. Komisja obradowała w dniu 01.10.2018 r. w siedzibie Nadleśnictwa Żagań z udziałem osób wyszczególnionych na poniższej liście:

Zielona Góra, 1 października 2018

LISTA OBECNOŚCI
na posiedzeniu Komisji Założeń Planu urządzenia lasu
dla Nadleśnictwa Żagań

LP	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Instytucja	Podpis
1	Krzysztof Powłoniński	Z-ca Dyra	RDLP w Ż. Górze	[Podpis]
2	Dariusz Kleson	N-K ZS	RDLP w Ziel. Górze	[Podpis]
3	Małgorzata Gaszka	Komendant	OSPUL Żagań	[Podpis]
4	Jarosław Krawczyk	specj. N. Żagań	N-ctwo Żagań	[Podpis]
5	Marcin Gieslik	specj. N. Żagań	Motko Żagań	[Podpis]
6	Jarosław Hendlik	specj. ds. SLPiL	N-ctwo Żagań	[Podpis]
7	Stefan Pomyślny	z-ca młodego	N-ctwo Żagań	[Podpis]
8	Marek Sobieszek młodszy	Specj. hydroinż. rolniczego	OSPUL Żagań	[Podpis]
9	Danuta Górska	dyrektorka Sekcji Obr. Srodowiska	RZ1 Zielona Góra	[Podpis]
10	Michał Piotr URBANIEC	Specj. WRJ, ZW RZ1 Zielona Góra	RZ1 Zielona Góra	[Podpis]
11	Wojciech Rojicki	specj. N. Żagań	N-ctwo Żagań	[Podpis]
12	Roman Wójcik	ITV	N-ctwo Żagań	[Podpis]
13	Gregorz Socha	od SL ds. urządzania lasów	RDLP w Zielonej Górze	[Podpis]
14	Roman Grupa	A. sp. i. t. e.	RDLP Zielona Góra	[Podpis]
15	Radosław Woźniak	inspektor ds. lasów urządzeniowych	Stowarzyszenie Żagań	[Podpis]
16	Gregorz Klotz	Specjalista SL ds. dramatyzacji i celniczo-roln.	RDLP Zielona Góra	[Podpis]
17	Krzysztof Czerwik	Pracownik pracowni "1" B	BUL, C. P. Żagań	[Podpis]
18	Dariusz Krawiec	Specj. SL ds. urządzania lasu	RDLP w Ż. Górze	[Podpis]
19	Melchior Babiarz	Młody	Motko Żagań	[Podpis]
20	Zygmunt Brusko	RZ1 specj. ds. Zielona Góra	RZ1 Zielona Góra	[Podpis]

Po wysłuchaniu referatu nadleśniczego oraz koreferatu naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Zielonej Górze, w wyniku dyskusji, Komisja przyjęła następujące ustalenia dotyczące wykonawstwa prac urzędniowych:

Plan urządzenia lasu będzie opracowany na podstawie:

- Ustawy o lasach z 28.09.1991 r. (tekst jednolity: 05.04.2017 r., Dz.U. z 2017 r., poz. 788 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. 2012, poz. 1302).
- „Instrukcji urządzania lasu” stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21.11.2011 r. z późn. zm.,
- Zasad hodowli lasu – zatwierdzonych Zarządzeniem nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21.11.2011 r.,
- innych, aktualnie obowiązujących zasad, wytycznych, zarządzeń i instrukcji wewnętrznych (w miarę możliwości uwzględniane będą również nowe uregulowania, jeśli wejdą w życie przed poszczególnymi etapami prac urzędniowych, na które będą miały wpływ).

Szczegółowe ustalenia przedstawia się poniżej wg układu przewidzianego w § 126 Instrukcji urządzania lasu.

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędniowych;

1. Stan prac przygotowawczych do sporządzenia planu urządzenia lasu

1.1. Nadleśnictwo przeprowadziło analizę zgodności danych ewidencyjnych, znajdujących się w bazie SILP-LAS z danymi w powszechnej ewidencji gruntów i budynków. Stwierdzono zgodność danych opisowych.

Nadleśnictwo dokonało wstępnej analizy i porównania konturów działek ewidencyjnych do granic oddziałów wynikających z ortofotomapy. Analiza ta wykazała znaczne rozbieżności w szczególności w odniesieniu do południowej części leśnictwa Kowalice. Podjęte zostały wstępne rozmowy ze Starostwem Powiatowym w Żaganiu dotyczące możliwości weryfikacji ewidencji gruntów i budynków na podstawie aktualnej ortofotomapy, szczególnie w odniesieniu do sytuacji wewnętrznej, dotyczącej gruntów będących w zarządzie nadleśnictwa Żagań. Ostateczne decyzje zapadną po szczegółowych uzgodnieniach, o których nadleśnictwo niezwłocznie powiadomi wykonawcę.

Stwierdzone zostały również rozbieżności dotyczące głównie granic konturów użytków. W tej sprawie także podjęto wstępne rozmowy ze Starostwem Powiatowym w Żaganiu i uzyskano informację, że jest to najprawdopodobniej efekt tzw. modernizacji baz poszczególnych obrębów ewidencyjnych. Nadleśnictwo opíše stwierdzone rozbieżności i zwróci się pisemnie o stosowne wyjaśnienia. O efektach działań powiadomiony zostanie wykonawca.

1.2. Nadleśnictwo dokonało przeglądu aktów prawnych prawa miejscowego w zakresie obowiązujących planów, polityk i strategii. Wnioski dotyczące powiązań ustaleń planistycznych z gospodarką leśną, zostaną przekazane Wykonawcy planu, w celu ich ujęcia w opisanu ogólnym. Generalnie należy stwierdzić, że nie ma w obowiązujących planach ustaleń, które mogłyby w sposób znaczący zmienić założenia i sposoby prowadzenia wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Żagań.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego następujące grunty leśne przeznaczone są na cele nierolnicze i nieleśne:

Lp.	Gmina	Decyzja	Data wydania	Leśnictwo	Oddz.	Pow. (ha)	Przeznaczenie w mpzp	Nr działki
1	Żary	DG-14-2120/43/94	22.08.1994	Mirostowice	104	4,23	Eksploatacja itów ceramicznych	714/1
2	Miasto Żagań	ZS-B-2120/147/2000	03.11.2000	Karliki	10	1,9665	Tereny komunikacji-drogi i place manewrowe	
3	Miasto Żagań	ZS-B-2120/125/2006	17.08.2006	Karliki	72;73	3,46	Powiększenie terenów przemysłowo-usługowych wraz z infrastrukturą	3912; 3913; 3914
4	Miasto Żagań	ZS-D-2120/68/2007	27.04.2007	Karliki	44; 1	0,8936	Tereny Komunikacyjne	3881; 3883; 3865; 3869; 3870; 1907; 1908
5	Howa	ZS-D-2120/8/2008	20.02.2008	Mirostowice	142	0,17	Ułożenie wodociągu	729
6	Miasto Żagań	ZS-P-2120-181/2008	12.11.2008	Karliki	72; 73	11,91	Kontynuacja zabudowy przemysłowej, usługowej oraz obiektów handlowych o powierzchni powyżej 2000 m ²	3912/1; 3913/1; 3914/1;
7	Howa	ZS-D-2120/180/2009	30.10.2009	Cietrzewo Karliki	31 96,119	0,0351 0,0505	Budowa sieci wodociągowej	247; 272; 285
8	Miasto Żagań	ZS-W-2120-78-2/2012	25.06.2012	Karliki	1	6,4531	Tereny zabudowy przemysłowo-składowej	3887; 3890; 3902; 3908; 3910; 3915

Wykonawca projektu PUL zapisze w informacjach dodatkowych poszczególnych pododdziałów przeznaczenie gruntów leśnych na inne cele, z podaniem przeznaczenia w mpzp.

Z uwagi na fakt, że PUL zostanie sporządzony wg stanu na 01.01.2021 r., nadleśnictwo przekaże wykonawcy prac informację o każdym nowopowstałym, przyjętym dokumencie dotyczącym polityki przestrzennej, mogącym mieć wpływ na prowadzenie gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Żagań.

Znaczące ograniczenia związane z prowadzeniem gospodarki leśnej wynikają z funkcjonującego na gruntach będących w zarządzie nadleśnictwa kompleksu poligonowego nr K-550. Temat zostanie omówiony szerzej w dalszej części protokołu.

1.3. Ujęcie w PUL zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 odbywać się będzie poprzez analizę zapisów w istniejących planach zadań ochronnych obszarów Natura 2000 i ich implementację do projektu PUL, a dla jednego obszaru („Małomickie Łęgi”) gospodarkę leśną nadleśnictwo prowadzić będzie w oparciu o zapisy Programu ochrony przyrody. Temat zostanie szerzej opisany w rozdziale A.18 protokołu.

2. Stan posiadania i klasyfikacja gruntów

Plan urządzenia lasu zostanie opracowany wg stanu na 1.01.2021 r. Ogólna powierzchnia gruntów Nadleśnictwa Żagań – wg stanu na 30.06.2018 r. – wynosi **20434 ha**. Powierzchnia ta (zaokrąglona do pełnych hektarów) zostanie przyjęta w opisie przedmiotu zamówienia przygotowywanego w ramach SIWZ, o ile w roku 2018 nie dojdzie do istotnych zmian powierzchniowych. Terenowymi pracami taksacyjnymi zostaną objęte również grunty przekazane w zarząd RZL w Zielonej Górze w celu budowy stacjonarnego składu środków bojowych Ammunition Supply Point (ASP) dla wojsk sojuszniczych - a nie objęte tą budową w dniu 31.07.2020 r. – o ile nie zostały do tego dnia zwrócone na rzecz PGL LP. Opis taksacyjny i warstwy LMN dla tych gruntów zostaną przekazane nadleśnictwu w postaci odrębnego opracowania. Powierzchnia tej taksacji zostanie włączona w rozliczenie ogólne kosztów prac urządzeniowych PUL N-ctwa Żagań.

Przed rozpoczęciem prac taksacyjnych nadleśnictwo przekaże wykonawcy podstawowe materiały do prac z zakresu inwentaryzacji lasu, w tym geobazę opisu taksacyjnego i geometrii SILP-LAS zaktualizowaną za 2018 rok.

Wykonawca prac pobierze z Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej dane ewidencyjne w postaci wektorowej wraz z powierzchniami ewidencyjnymi działek i użytków oraz ortofotomapy (z zastrzeżeniem zapisu w pkt A.6 protokołu) na swój koszt. Oprócz działek w zarządzie nadleśnictwa należy pobrać z ośrodków również dane działek innych własności w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, które zawierają użytek Ls, wraz z konturami tego użytku. Dane te posłużą do opracowania warstwy LMN zawierającej lasy innej własności. Wiedza ta umożliwi m.in. usprawnienie właściwego planowania i zarządzania lasami w granicach zasięgu terytorialnego, ustalenie prawidłowej lesistości nadleśnictwa, granicy polno-leśnej, nadzór na ochroną gruntów leśnych, kwestię nadzoru (opiniowania) nad lasami niepaństwowymi realizowanego wz. z ustaleniami zarządzenia Dyrektora RDLP w Zielonej Górze, itp.

Nadleśnictwo w dziewiątym roku obowiązywania planu nie będzie ograniczać zmian w stanie posiadania. Nadleśnictwo wstrzyma dokonywanie zmian w stanie posiadania po 31.07.2020 r. Zmiany, które powstaną do tej daty, zostaną ujęte w projekcie planu u.l.

Po zakończeniu 2019 roku, zostanie przeprowadzona przez nadleśnictwo aktualizacja SILP i LMN i po raz kolejny zostanie przekazana wykonawcy prac, wyeksportowana geobaza – do wykorzystania w celu aktualizacji historii ewidencji wykonanych zadań gospodarczych.

Istniejąca Leśna Mapa Numeryczna Nadleśnictwa Żagań powstała w oparciu o przyjętą do Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego ewidencyjną mapę numeryczną. W ramach prac urządzeniowych, wykonawca dokona analizy porównawczej stanu LMN z danymi numerycznymi, będącymi w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym. Analiza ta, opisana w§ 10 ust. 7 - 10 IUL, winna dotyczyć w szczególności zgodności przestrzennej obu danych. Efektem wyżej opisanej analizy, powinien być stosowny raport, który pozwoli nadleśniczemu na podjęcie decyzji o konieczności zlecenia ewentualnych pomiarów geodezyjnych lub przekazaniu

starostwu informacji o błędnie prowadzonym zasobie kartograficznym. W przypadku błędów w LMN, wykonawca zaktualizuje warstwy w ramach zleconych prac urzędniowych.

Ujawnione podczas terenowych prac taksacyjnych rozbieżności pomiędzy danymi ewidencyjnymi nadleśnictwa, a stanem faktycznym na gruncie, będą przekazywane nadleśniczemu na bieżąco, celem zlecenia prac geodezyjnych i dokonania możliwych zmian w ewidencji powszechnej, które będą ujęte w sporządzanym projekcie PUL.

Przy niewielkich różnicach przebiegu działek ewidencyjnych w stosunku do linii oddziałowych, oddziały leśne będą odzwierciedlać przebieg linii oddziałowych, a więc skrajne pododdziały będą mogły się składać z kilku działek ewidencyjnych.

Ostateczny wykaz rozbieżności, pomniejszony o pozycje załatwione na bieżąco, zostanie przedstawiony nadleśniczemu w formie protokołu rozbieżności, na odbiorze prac terenowych. Nadleśniczy dokona odpowiednich zmian w ewidencji gruntów, które wprowadzi do bazy SILP-LAS w ramach aktualizacji LMN i stanu posiadania po zatwierdzeniu nowego PUL, a więc w pierwszym roku obowiązywania nowego planu u.l - w oparciu o art. 20 ust. 2 ustawy o lasach..

W stanie posiadania nadleśnictwa znajdują się grunty wyłączone z produkcji leśnej w oparciu o decyzje administracyjne, które należy ująć w PUL, jako osobne pododdziały.

Są to następujące grunty:

Lp.	Decyzja	Data wydania	Leśnictwo	Oddz.	Pow. (ha)	Przeznaczenie	Nr działki
1	ZU-2120-5/93	08.05.1993	Baszkowo	170 gx 171ax	0,3500 1,1414	Wysypisko odpadów komunalnych	965 (część) 987 (część)
2	ZU-2125/18/98	09.11.1998	Mirostowice	104j	0,7489	Eksploracja złóż ceramicznych	714/1
3	ZU-2120-26/08/96/07	28.03.2008	Mirostowice	142r	0,1700	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami	729 (część)
4	ZS-2129-8/14	12.02.2014	Trzebów	103f	0,0225	Budowa wieży kratownicowej dla radiolinii cyfrowej (Obszar terenu zamkniętego)	322 (część)

Należy przyjąć następujący sposób postępowania z gruntami wyłączonymi z produkcji leśnej:

a) grunty wyłączone w oparciu o decyzje zezwalające wydane przez dyrektora RDLP, na których wyłączenie zostało zrealizowane – opisać jako grunty nieleśne zgodnie z kategorią użytkowania wynikającą z celu wyłączenia,

b) grunty do wyłączenia w oparciu o decyzje zezwalające wydane przez dyrektora RDLP, na których nie doszło jeszcze do faktycznego wyłączenia z produkcji – opisać jako las, zgodnie z aktualnym stanem, podając w inf. różnyh informację o decyzji wyłączeniowej,

c) grunty wyłączone w oparciu o decyzje zezwalające wydane przez dyrektora RDLP, na których inwestycja jest rozpoczęta, ale jeszcze nie dokonano zmian w ewidencji - grunt taki trzeba opisać jako INNE WYL (na lesie) – i takie pozycje powinny trafiać do wykazu rozbieżności (należy dokonać zmian w ewidencji),

d) grunty faktycznie wyłączone z produkcji leśnej, bez decyzji zezwalającej na takie wyłączenie - opisać je jako WYŁ INNE (nieleśna) i ująć w wyk. rozb. Nadleśnictwo taki przypadek zobowiązane jest zgłosić do dyrektora RDLP, który podejmie działania zmierzające do ustalenia sprawcy wyłączenia i ew. wydania decyzji karnych.

W przypadku stwierdzenia zadawnionego naruszenia stanu posiadania na granicy polno-leśnej, w celu ochrony granic gruntów Skarbu Państwa „luki” należy zaprojektować do dolesienia w planie u.l. Odstępstwo od tej zasady wymaga uzgodnienia z Wydziałem Zarządzania Zasobami Leśnymi. Wznowienie granic w takich przypadkach będzie leżało w gestii nadleśnictwa.

Nadleśnictwo nie planuje zalesień gruntów rolnych.

3. Stan opracowań glebowo-siedliskowych i fitosocjologicznych

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego, w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe (warstwy LMN) przedłożone przez nadleśnictwo. Operat siedliskowy został wykonany przez BULiGL Oddz. w Poznaniu, wg stanu na 1.01.2003 r. Równoległe z wykonaniem projektu PUL V rewizji nie będzie zlecane opracowanie operatu siedliskowego i fitosocjologicznego dla nadleśnictwa. Zgodnie z wieloletnim harmonogramem prac siedliskowych w RDLP w Zielonej Górze prace te zostaną zleczone około roku 2027, dzięki czemu będą mogły być w pełni wykorzystane w konstruowaniu kolejnego projektu PUL.

Problem braku opracowań siedliskowych na gruntach leśnych przejętych po 01.01.2003 r. dotyczy niewielkiej powierzchni. Typy siedliskowe dla tych gruntów należy określić podczas standardowej taksacji wg lasów przyległych, z uwzględnieniem warunków geologicznych oraz elementów diagnostycznych drzewostanu i runa.

W przypadku gruntów rolnych przeznaczanych do zalesienia w trakcie obowiązywania PUL, opracowanie glebowe należy zlecać Pracowni Gleboznawstwa i Fitopatologii przy Nadleśnictwie Zielona Góra.

4. Podział powierzchniowy

Podział na obręby leśne oraz numeracja oddziałów w nadleśnictwie pozostaje zasadniczo bez zmian. Niewielkie powierzchnie gruntów przejętych zostaną przydzielone do najbliższej położonych oddziałów. Korekty granic oddziałów będą prawdopodobnie wymagały grunty na poligonie wojskowym przyjęte w zarząd MON na cele przebudowy pasa ćwiczeń taktycznych i budowy stacjonarnego składu środków bojowych.

W trakcie prac kameralnych literacja wydzieleń, w których znajdują się np. obiekty nasiennictwa leśnego lub obiekty chronione, których lokalizacja jest ujmowana w rejestrach prowadzonych przez instytucje zewnętrzne (np. Biuro Nasiennictwa Leśnego) lub których lokalizacja została zatwierdzona w formie decyzji - w miarę możliwości - będzie pozostawiana bez zmian. Wymóg ten nie będzie dotyczył upraw pochodnych.

Należy wyodrębnić w wydzielenia grunty na terenie poligonu, przez które przebiega granica obwodów łowieckich nr 218 oraz 225 w celu zapewnienia prawidłowego grupowania powierzchni.

Potrzeby w zakresie poszerzenia i oczyszczenia linii podziału przestrzennego lasu winny zostać określone przez wykonawcę planu, a następnie znaleźć odzwierciedlenie we wskazaniach gospodarczych (opis zadrzewień i wskazówka DRZEW).

W trakcie prac Wykonawca zinwentaryzuje brakujące słupy oddziałowe. Zobrazowanie braków zostanie wykonane na mapach przeglądowych. Uzupełnienie słupów i odnowienie numeracji oddziałów na słupach oddziałowych nie wchodzi w zakres prac nad projektem PUL.

5. Ujęcie gruntów stanowiących współwłasność, oznakowanie granic wydzieleń.

Nadleśnictwo Żagań nie posiada gruntów stanowiących współwłasność.

Gdyby takie znalazły się w stanie posiadania wg stanu na 01.01.2021, w opisie taksacyjnym grunty te należy oznaczyć odpowiednią informacją dodatkową, z podaniem udziału we współwłasności. W opisanii ogólnym (tabele stanu posiadania) należy rozliczyć i podać powierzchnię nadleśnictwa wraz z gruntami we współwłasności oraz w wariantcie bez tych gruntów. We wzorach nr 8 i 9 należy posługiwać się powierzchniami bez współwłasności.

W trakcie prac terenowych należy oznaczyć w terenie niewyraźne granice wydzieleń leśnych, na wylotach dróg i linii oddziałowych, obręczkami wykonanymi poprzez ociosanie zewnętrznych warstw martwej kory „na czerwono”, na wysokości ok. 1,5 m.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu.

Wykonawca projektu PUL pobierze ortozdjęcia będące w zasobach Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego. W przypadku realizacji zlecenia realizowanego przez RDLP na wykonanie ortozdjęć w roku 2018, zdjęcia te zostaną przekazane Wykonawcy PUL nieodpłatnie.

Wykonawca wykorzysta te dane do dokonania analiz opisanych w pkt 2. niniejszego protokołu oraz do korekt przebiegu granic pododdziałów leśnych, pnsw, a także lokalizacji obiektów liniowych (drogi, rowy itp.).

Wykonawca zobowiązany jest wykorzystać do właściwej lokalizacji dróg i cieków także obraz numerycznego modelu terenu opracowanego w oparciu o dane LIDAR. Dane LIDAR – na potrzeby prac urządzeniowych – zostaną przekazane Wykonawcy prac przez RDLP w Zielonej Górze.

7. Ujmowanie cech drzewostanów w PUL

Cechy drzewostanów należy ustalać zgodnie z § 26 IUL.

Nadleśnictwo dostarczy Wykonawcy planu wykazy drzewostanów ułatwiające identyfikację niektórych cech, w tym m.in.: drzewostany z odnowienia naturalnego, z siewu, uprawy po rębni złożonej, młodniki po rębni złożonej i powierzchni doświadczalne. Obiekty nasiennictwa i selekcji zgodnie z nową IUL ujmowane są w rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego (RLMP). Rejestr ten nie obejmuje upraw pochodnych, dlatego Wykonawca informację tę umieści w polu „informacje dodatkowe” dodając (jeśli istnieje) numer bloku oraz zobrazuje zagadnienie na mapach nasiennictwa i selekcji. W efekcie w opisanym ogólnym zostaną zestawione uprawy pochodne w blokach oraz uprawy rozproszone o znanym pochodzeniu.

Cecha dotycząca pochodzenia niejednorodnych drzewostanów będzie ustalana wg przeważającego pochodzenia. Na pierwszym miejscu należy podać dla każdego gruntu leśnego zalesionego cechę przeważającego pochodzenia, w kolejnych rubrykach ew. inne cechy występujące w danym wydzieleniu.

W „Informacjach dodatkowych” opisu taksacyjnego opisane zostaną również ekosystemy referencyjne w formie skrótu ustalonego Zarządzeniem nr 1 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 2 stycznia 2015 r. Informacje dodatkowe będą też zawierały informacje na temat: stref funkcjonalnych poligonu, pasów biologicznych i stref ochrony gatunków chronionych. Wykaz tych powierzchni nadleśnictwo prześle Wykonawcy prac, po podpisaniu przez Wykonawcę umowy na sporządzenie projektu PUL. Informacje opisujące lasy HCVF, ze względu na ograniczoną pojemność pola "informacje dodatkowe" oraz powielanie się informacji, nie będą zapisywane (za wyjątkiem grupy HCVF 6).

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

W Nadleśnictwie Żagań nie będą tworzone jednostki kontrolne, opisane w § 32 IUL.

9. Zasady przebudowy drzewostanów

Wykonawca planu przedstawi na odbiorze prac terenowych, uzgodniony uprzednio z nadleśniczym, wykaz drzewostanów do przebudowy z podziałem na grupy drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy (A, B, C – zgodnie z § 40 ust. 7 IUL) oraz planowanymi sposobami ich przebudowy.

Przyjęto następujące kryteria:

- **Kategoria A** – przebudowa pełna pilna, użytkowane rębniami w I dziesięcioleciu:

1. Drzewostany z przeważającym udziałem gatunków: Brz, Ak, Os, Dbc w wieku od 51 lat, rosnące na siedlisku lasów i lasów mieszanych.

Przebudowę planujemy w zależności od wieku i siedliska. Pozycje starsze i na słabszych siedliskach przebudowujemy rębnią Ib, młodsze i na siedliskach żyzniejszych rębnią IIa, IIIb. Przebudowa Ak nie będzie stosowana w przypadku występowania tych drzewostanów na granicach polno-leśnych, w pobliżu wsi, drzewostanów ekotonowych wzdłuż dróg publicznych, itp. co ma duże znaczenie dla wspierania pszczelarstwa.

2. Drzewostany bliskorębne o zadrzewieniu 0,6 i niższym oraz rębne o zadrzewieniu 0,4 i niższym.

Przebudowa w zasadzie rębnią Ib (żyzniejsze bliskorębne, przy nierównomiernym zwarcie – IIIb).

3. Drzewostany od 21 lat o wyjątkowo niskiej jakości i złym stanie zdrowotnym.

Drzewostany trwale uszkodzone przez czynniki biotyczne (np. świerczyny nępane przez drukarza, sośniny przy tartakach i składnicach, drzewostany zalewane przez powódź, uszkodzone przez bobry itp.) lub abiotyczne (uciążliwe zakłady przemysłowe itp.). Będą to sporadyczne przypadki. Przebudowa rębnią Ib. W przypadku szkód powodziowych i bobrowych należy tego typu pozycje przeznaczać raczej do naturalnej sukcesji i ekosystemów referencyjnych.

Drzewostany z utrwalonym, stabilnym odnowieniem podokapowym, złożonym z gatunków zgodnych z TD, należy uznawać za KO – a więc pozycje przebudowane, które nie wchodzą do pozycji wymagających przebudowy.

- **Kategoria B** – przebudowa pełna stopniowa, bez stosowania rębni, ale zaplanowana na X-lecie objęte planem:
  1. Drzewostany przedplonowe, będące w fazie rozwojowej, umożliwiającej inicjowanie odnowień podokapowych. (Do drzewostanów przedplonowych nie wchodzi I kl. wieku i d-stany rębne).
  2. Drzewostany niezgodne z TD na Lśw, porolne drzewostany So na siedlisku LMśw oraz drzewostany z panującą Brz (IIb, IIIa kl. w. na BMśw i żyzniejszych siedliskach świeżych)
  3. Drzewostany na porolnych BMśw i BMw uszkodzone w stopniu 2 i 3, przez patogeny korzeniowe i (lub) owadzie szkodniki wtórne.

Przebudowywać przy pomocy podsadzeń. Planowane podsadzenia mogą obejmować zredukowaną powierzchnię wydzieleń.

- **Kategoria C** – przebudowa częściowa, przy pomocy trzebieży przekształceniowych:
  1. Drzewostany mieszane, częściowo zgodne z TD, z udziałem gatunków pożądaných (Db, Bk, Js, Kl, Lp, Wz, Jw, Jd).
  2. Drzewostany średnich klas wieku z warstwą sztucznie posadzonego lub spontanicznie powstałego podrostu złożonego z gat. zgodnych z TD (odstąnianie wartościowych kęp młodego pokolenia).

Przebudowa nie będzie projektowana i realizowana w obszarze stref funkcjonalnych poligonu.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Przyjąć wskaźnik zwiększenia powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych, w wysokości 15% , za wyjątkiem cięć uprzętających w rębni IIIa.

11. Pomiar drewna martwego

Pomiaru drewna martwego należy dokonać zgodnie z metodyką opisaną w § 62 IUL a więc na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą statystyczną.

12. Układ PUL z wyszczególnieniem zakresu wykonania map

Tabelaryczne wyszczególnienie elementów planu wraz z określeniem ilości niezbędnej dla poszczególnych podmiotów:

Element planu	Ilość	Przeznaczenie
Część opisowa – oprawione wydruki		
opisanie ogólne (elaborat z kieszenią na mapy)	3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
opisy taksacyjne dla obrębów + tabele i wzory	2x2	nadleśnictwo, RDLP
wykazy zadań gospodarczych wg obrębów i zestawienia zbiorcze zadań	2x3	nadleśnictwo, RDLP
wykaz zadań gospodarczych oraz tabele i wzory dla obrębów	1	DGLP
program ochrony przyrody	3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
prognoza oddziaływania na środowisko	3+2*	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Część kartograficzna – wydruki map		
Mapy gospodarcze w skali 1:5 000 (format A1) wraz z podziałem na arkusze w skali 1:25 000	1	nadleśnictwo
Mapy przeglądowe (tematyczne) w skali 1:25 000 dla obrębów (x2)		
drzewostanów	4x2	2x nadleśnictwo laminowane na płótnie, RDLP, DGLP
cięć rębnych	3x2	1x nadleśnictwo laminowana na płótnie, RDLP DGLP
typów siedliskowych lasu	3x2	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
ochrony przeciwpożarowej	6x2	4 x nadleśnictwo (w tym jedna laminowana na płótnie), RDLP, Komenda poligonu
ochrony lasu	3x2	nadleśnictwo, RDLP, ZOL
gospodarki łowieckiej	2x2	nadleśnictwo, RDLP
obszarów chronionych i funkcji lasu	3x2	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
zagospodarowania rekreacyjnego	2x2	nadleśnictwo, RDLP
walorów przyrodniczo-kulturowych	3x2	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
nasiennictwa i selekcji	2x2	nadleśnictwo, RDLP
mapy czyste	10x2	nadleśnictwo
lokalizacji brakujących słupów oddziałowych kompleksu poligonowego nr K-550 (zasięg poligonu, pola roboczego i stref funkcjonalnych)	4x1	nadleśnictwo, RDLP, RZI, komenda poligonu
Mapy w skali 1:50 000		
sytuacyjno-przeglądowa obszaru nadleśnictwa z nadaną kolorystyką leśnictw	7	5x nadleśnictwo (w tym 4x rulon), RDLP i DGLP (złożone do A4 - w elaboracie)
sytuacyjno-przeglądowa obszaru nadleśnictwa - czysta	11	10 nadleśnictwo, 1 ZOL
Opracowania dla leśnictw (x9)		
operaty dla leśniczych - opis taksacyjny oraz wykaz zadań gospodarczych	9	nadleśnictwo

Element planu	Ilość	Przeznaczenie
książki walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu	9	nadleśnictwo
mapy gospodarczo-przeglądowe drzewostanów i projektowanych cięć (dla leśnictw)	9x2	nadleśnictwo (podklejone na płótnie, laminowane)
mapy gospodarczo-przeglądowe walorów przyrodniczo-kulturowych (dla leśnictw)	9	nadleśnictwo (rulon)
mapy gospodarczo-przeglądowe leśnictw w skali 1:10 000 - czyste	9x10	nadleśnictwo
mapy gospodarczo-przeglądowe leśnictw w skali 1:10 000 - czyste, podklejone i laminowane	9	nadleśnictwo

* plus dwa egzemplarze na 15.11.2020 r. do uzgodnienia z RDOŚ i PWIS wraz z mapami wymaganymi do uzgodnień

Wykonawca może, po uzgodnieniu z nadleśnictwem, zastosować inną technologię map określonych w powyższym wykazie, jako mapy laminowane, podklejone na płótnie.

Wykonawca prac u.l. wszystkie wymienione wyżej dokumenty (w tym mapy w oryginalnym rozmiarze) przekaze również w formie elektronicznej (*.doc., *pdf) – na płycie CD lub innym nośniku elektronicznym w pięciu egz.

Wykonawca ma przekazać również na nośniku elektronicznym:

- bazy danych opracowane do książek walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu w formacie *.xls, wg leśnictw oraz dla całego nadleśnictwa.

Do decyzji nadleśniczego pozostaje wykonanie opracowań i map dodatkowych. Ich koszt obciąży bezpośrednio nadleśnictwo.

Na mapach gospodarczych powinny znaleźć się wszystkie elementy obligatoryjne określone przez IUL oraz następujące elementy fakultatywne:

- granice przyległych i leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa lasów innych własności
- granice działek zrębowych wraz z opisami (obrazujące poszczególne rodzaje rębni),
- szerokość pasa zrębowego wraz z opisem,
- linie ostępowe stałe i przejściowe.

Na mapach gospodarczo-przeglądowych i przeglądowych:

- kasowniki (dla wszystkich szczegółów liniowych przecinających pododdziały poligonowe).

Ponadto na mapach przeglądowych tematycznych należy zamieścić następujące fakultatywne elementy punktowe:

- mapa obszarów chronionych i funkcji lasu:

- > źródła
- > użytki ekologiczne
- > ekosystemy referencyjne
- > lasy wpisane do rejestru zabytków

- mapa gospodarki łowieckiej:

- > poletka łowieckie
- > urzędnicy łowieckie stałe
- > podział obwodów na sektory (warstwę przekazuje nadleśnictwo)

- mapa ochrony lasu:

- > stałe miejsca kontroli lotu (pułapki feromonowe) brudnicy mniszki
- > obszary intensywnego szkodnictwa leśnego wg rodzajów (wskazane przez nadleśnictwo)
- > ogniska gradacyjne

- mapa zagospodarowania rekreacyjnego:

- > miejsca historyczne i obiekty pamięci narodowej
- > miejsca kulturowe, nieczynne cmentarze
- > szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe

- mapa walorów przyrodniczych i kulturowych:

- > nieczynne cmentarze
- > stanowiska roślin chronionych
- > stanowiska zwierząt chronionych (dla gat. wymagających stref ochronnych)
- > lasy wpisane do rejestru zabytków
- > parkingi

- > użytki ekologiczne
- mapa kompleksu poligonowego nr K-550
- > do uzgodnienia z komendą polygonu i n-ctwem przez wykonawcę

13. Podział na obręby leśne i leśnictwa

Podział na obręby leśne i leśnictwa pozostaje bez zmian:

Tab. wykaz leśnictw wg stanu na 22.11.2010. r.

Obręb leśny	Leśnictwo	Aders leśnicwa wg SILP	Numery oddziałów
Iłowa (14-19-1)	Cietrzewo	14-19-1-01	1-28; 31-41; 43-52; 54-63; 68-74; 76-84
	Mirostowice	14-19-1-02	29-30; 42; 53; 64-67; 75; 85-88; 88A; 89-118; 121-122; 141-143; 149-150; 158-159; 165; 262-275
	Baszkowo	14-19-1-03	119-120; 123-140; 144-148; 151-157; 160-164; 166-171; 178-190; 190A; 191-194
	Stawy	14-19-1-04	172-177; 195-261
Żagań (14-19-2)	Karliki	14-19-2-05	1-11; 16-27; 38-51; 62-74; 85-97; 108-119; 131-140; 152-161; 173-183
	Trzebów	14-19-2-06	12-15; 28-37; 52-61; 75-84; 98-107; 120-130; 141-151; 162-172; 184-193; 206-216; 229-239
	Podlaski	14-19-2-07	194-205; 217-228; 240-251; 264-277; 288-303; 314-329; 339-352
	Łozy	14-19-2-08	252-263; 278-287; 304-313; 330-338; 353-361; 374-384; 398-408; 421-430; 443-451; 462-464
	Kowalice	14-19-2-09	362-373; 385-397; 409-420; 431-442; 452-461; 465-485

Wykonawca dostosuje granice zasięgów leśnictw biegnące poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa do granic obrębów leśnych, w oparciu o granice dróg, cieków, działek ewidencyjnych (zgrubna dokładność).

14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód

W Nadleśnictwie Żagań zostały wyznaczone (Decyzja nr 30 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 27.06.2007 r.) drzewostany o pow. 1344,54 ha, stanowiące pierwotne ogniska gradacyjne;

Lp.	Nazwa	Obręb leśny	Leśnictwa	Powierzchnia (ha)
1	Stawy	Iłowa	Stawy	544,76
2	Podlaski	Żagań	Podlaski	180,99
3	Łozy	Żagań	Łozy	586,91
4	Kowalice	Żagań	Kowalice	123,78
			RAZEM:	1 344,54

Podczas prac urządzeniowych należy uwzględnić „Zasady kompleksowego zagospodarowania drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych”, przyjęte do stosowania w Nadleśnictwie Żagań, a dotyczące przedmiotowego zagadnienia.

Na terenie Nadleśnictwa Żagań nie występują uporczywe pędraczyska.

15. Terminy i sposoby kontroli prac urządzeniowych

Roboty urządzeniowe kontrolowane i odbierane będą na zasadach określonych w „Instrukcji Urządzenia Lasu” oraz zgodnie z zarządzeniem nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 sierpnia 2002 r. w sprawie kontroli i odbioru robót urządzeniowych. Terminy tych kontroli określone zostaną przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Zielonej Górze w SIWZ do zamówienia.

Dla prawidłowego sporządzenia projektu PUL niezbędna jest również współpraca pomiędzy wykonawcą planu a nadleśnictwem.

Ramowy przebieg uzgodnień z nadleśnictwem w związku z tworzeniem projektu planu u.l.

1. Udostępnienie Wykonawcy p.u.l. całej dokumentacji źródłowej, niezbędnej do sporządzenia p.u.l. przed rozpoczęciem prac.
2. Bieżące konsultacje prac taksacyjnych na spotkaniach taksatorów i leśniczych oraz kierownika prac urządzeniowych z kierownictwem nadleśnictwa.
3. Po zakończeniu prac terenowych i wygenerowaniu próbnych opisów taksacyjnych oraz sporządzeniu map leśnictw, protokolarne uzgodnienia z udziałem taksatorów i leśniczych na sali narad nadleśnictwa.
4. Uzgodnienia pozycji wykonanych w 9-10 roku starego planu u.l. oraz zrębów planowanych na pierwszy rok nowego planu ul.
5. Uzgodnienie planu cięć.
6. Końcowa kontrola kompletnego projektu planu u.l. przed wgraniem nowej bazy SILP.

16. Forma oprawy części opisowej i map planu UL, potrzeba dodatkowych map i ekspertyz

Mapy sytuacyjno-przeładowe i przeładowe należy złożyć do formatu A4 i umieścić w sztywnych futerałach z opisem na froncie (logo LP, nazwa nadleśnictwa, nazwa obrębu, okres obowiązywania planu, MAPY PRZEGLĄDOWE), i grzbiecie (MAPY nazwa obrębu, okres obowiązywania planu).

Opisy na frontach opracowań opisowych: logo LP oraz

- PLAN URZĄDZENIA LASU Nadleśnictwa Żagań na lata 2021-2030 ELABORAT

- PLAN URZĄDZENIA LASU Nadleśnictwa Żagań na lata 2021-2030 OPIS TAKSACYJNY OBREB .....

- PLAN URZĄDZENIA LASU Nadleśnictwa Żagań na lata 2021-2030 WYKAZ ZADAŃ GOSPODARCZYCH OBREB ....

- PLAN URZĄDZENIA LASU Nadleśnictwa Żagań na lata 2021-2030 PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

- PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO projektu PUL Nadleśnictwa Żagań na lata 2021-2030.

Opisy na GRZBIETACH opracowań opisowych:

- PUL Nadleśnictwa ŻAGAŃ 2021-2030 ELABORAT

Pozostałe w sposób analogiczny.

Mapa sytuacyjno-przeładowa ma zostać umieszczona w kieszeni elaboratu.

Opisy taksacyjne obrębów leśnych należy wykonać w formacie A3 w układzie poziomym, operaty leśniczych w formacie A4 w układzie poziomym, pozostałe wydruki w formacie A4 w układzie pionowym.

Egzemplarze map do załaminowania i podklejenia na płótnie zostały wyszczególnione w tabeli rozdziału A.12.

Dodatkowa ekspertyza ekonomiczna w ramach wykonania projektu PUL nie będzie sporządzana. W ramach opracowania w elaboracie części dotyczącej warunków prowadzenia gospodarki leśnej w nadleśnictwie należy dokonać analizy strat z powodu wyłączenia z planowej gospodarki leśnej kompleksu poligonowego:

- za lata 2011-2020 w koreferacie Wykonawcy projektu PUL do analizy gospodarki ubiegłego okresu sporządzonej przez nadleśniczego,
- na lata 2021-2030 – uwzględnić wnioski z tej analizy w rozdziale elaboratu: Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego. Opracowanie analizy strat należy oprzeć na metodyce zastosowanej w poprzedniej rewizji PUL. Opracowanie docelowej sieci dróg w nadleśnictwie zostanie zlecone przez nadleśnictwo w odrębnym postępowaniu o udzielenie zamówienia.

17. Wykonanie tabeli XXII – dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000

Tabelę XXII należy wykonać w ramach POP dla przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000. Poszerzanie jej zakresu o wszystkie gatunki chronione nie jest potrzebne, ponieważ w ramach planu u.l. sporządzone będą książki walorów przyrodniczych i monitoringu, które będą zawierać wszystkie niezbędne informacje.

18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000

1. W celu ustalenia właściwego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Żagań na środowisko oraz przyjęcia zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 w projekcie PUL, dyrektor RDLP w Zielonej Górze zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z prośbą o uczestnictwo w posiedzeniu Komisji Założeń Planu.

2. Nadleśnictwo Żagań posiada w swoim zarządzie grunty, które znajdują się w obszarach Natura 2000, nieposiadających planów zadań ochronnych.

3. Wykaz obszarów Natura 2000 w zasięgu Nadleśnictwa Żagań:

Lp	Kod i nazwa obszaru	Powierzchnia w zarządzie n-ctwa/Pow. obszaru (ha)	Status zadań ochronnych	Sposób ujęcia zadań ochronnych w PUL Nadleśnictwa Żagań
1.	PLH080046 Małomickie Łęgi	64 993	brak PZO, brak zadań ochronnych w PUL	Projekt PUL nie będzie zawierał zadań ochronnych w zakresie opisanym art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody
2.	PLH020050 Dolina Dolnej Kwisy	159 5972	Ustanowiony PZO (29.12.2014 r.)	Przyjęcie w projekcie PUL zadań ochronnych określonych w PZO
3.	PLB020005 Bory Dolnośląskie	13719 172093	Ustanowiony PZO (21.05.2014 r.)	Przyjęcie w projekcie PUL zadań ochronnych określonych w PZO

Projekt PUL Nadleśnictwa Żagań zaimplementuje zadania ochronne z PZO dla obszarów: Natura 2000 „Bory dolnośląskie” i „Dolina Dolnej Kwisy”. Dla obszaru „Małomickie Łęgi” projekt PUL nie będzie zawierał zadań ochronnych (chyba, że zostanie opracowany na zlecenie RDOŚ PZO do dnia 31.07.2020 r.), ale przedmioty ochrony będą zidentyfikowane na podstawie SDF i dostępnych inwentaryzacji oraz chronione poprzez:

- zaliczenie części siedlisk do ekosystemów referencyjnych,
- stosowanie odmiennych typów drzewostanów dla siedlisk przyrodniczych (przyrodnicze typy lasu),

- modyfikację rębni w kierunku rębni złożonych,
- stosowanie otulin wokół cieków i mokradel
- i in. praktykowane w dotychczasowym planowaniu.

Tematyka ta zostanie opisana w Programie ochrony przyrody na podstawie istniejących materiałów, poradników i literatury, również w postaci ogólnych zaleceń.

Po poddaniu protokołu KZP konsultacjom społecznym, dyrektor RDLP w Zielonej Górze wystąpi do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w Gorzowie Wielkopolskim, z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania PUL na środowisko i na obszary Natura 2000. Załącznikiem do wniosku, będą założenia do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, opisane w protokole KZP.

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu będzie zobowiązany do wykorzystania w opracowaniu zagadnień przyrodniczych wszelkich dostępnych danych przyrodniczych dotyczących urządzanego nadleśnictwa, np. inwentaryzacji przyrodniczych, opracowań naukowych i in. dokumentów, w tym będących w posiadaniu RDOŚ.

W ramach wykonania planu u.l. wykonawca projektu PUL, odnotuje i zlokalizuje na mapach zauważone podczas taksacji lasu stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, na tyle, na ile umożliwi mu to posiadana wiedza w tym zakresie.

Wyniki późniejszych badań i inwentaryzacji, zleconych przez służby właściwe do spraw ochrony środowiska, zostaną uwzględnione w planie u.l., jeśli zostaną udostępnione dyrektorowi RDLP nie później, niż w dniu odbioru prac terenowych projektu PUL.

Prognoza oddziaływania PUL na środowisko będzie zawierać w szczególności rozdziały omawiające: istotne z punktu widzenia PUL problemy ochrony przyrody; określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną; przedmioty ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 i potencjalne lokalizacje ich występowania; oddziaływanie PUL na chronione i rzadkie gatunki grzybów, roślin i zwierząt; rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań PUL na środowisko.

Część B: Założenia do planu urządzenia lasu

1. Ustalenia dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu

Na obszarze Nadleśnictwa Żagań znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

Lp.	Rodzaj form ochrony przyrody	Ilość obiektów (szt.)	Powierzchnia w zarządzie nadleśnictwa (ha)
1.	Obszary chronionego krajobrazu	2	7490,39
2.	Obszary Natura 2000	3	13941,34
3.	Pomniki przyrody (w tym dwa powierzchniowe)	12	5,98
4.	Użytki ekologiczne	1	132,49
5.	Strefy ochrony, ostoi, rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną strefową	1	45,63
6.	Stanowiska roślin chronionych	85	-
7.	Siedliska przyrodnicze	12	1339,27

• Obszary Natura 2000

Na terenie nadleśnictwa znajduje się 6 obszarów Natura 2000, których krótką charakterystykę przedstawiono poniżej.

Lp.	Nazwa lub numer	Powierzchnia w zasięgu terytorialnym (ha)	Powierzchnia w zarządzie (ha)	% w stosunku do zasięgu nadleśnictwa	% na gruntach w zarządzie nadleśnictwa
1.	PLH080046 Małomickie Łęgi	107,50	63,66	0,40	0,31
2.	PLH020050 Dolina Dolnej Kwisy	652,01	158,51	2,40	0,77
3.	PLB020005 Bory Dolnośląskie	14882,96	13719,17	55,53	67,15
Razem w N. Żagań		15642,47	13941,34	58,33	68,23

a) PLH080046 Małomickie Łęgi

Powierzchnia obszaru wynosi ogółem 993,00 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żagań znajduje się 107,50 ha, z czego zaledwie 63,66 ha na terenie zarządzanym.

Ostoja obejmuje dolinę środkowego biegu rzeki Bóbr na odcinku od miasta Szprotawa do południowo-wschodnich granic miasta Żagania. Na terenie Nadleśnictwa Żagań ostoja zajmuje 63,66 ha. Na tym odcinku rzeka Bóbr w znacznym stopniu zachowała swój naturalny charakter. W ostoi zarejestrowano 7 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Dość bogata jest fauna bezkręgowca ze stosunkowo silną populacją trzepli zielonej i zalotki większej. Na całej długości rzeki Bobru występuje wydra oraz bóbr. Spośród innych gatunków zwierząt zasiedlających ostoję należy wymienić minoga strumieniowego, głowacza białopłetwego i kozę.

Planu Zadań Ochronnych dla obszaru nie ustanowiono.

Obok Kwisy i Czernej jest to jedna z najważniejszych dolin rzecznych skrajnie północnej (nizinnej) części mezoregionu Bory Dolnośląskie i leży w mikroregionie Kotlina Żagańska. Ukształtowanie terenu jest typowe dla średniej wielkości rzek nizinnych, ze stosunkowo głęboko wciętych korytami Bobru oraz płaskimi terasami zalewowymi rozciągającymi się na obu jego brzegach. Przebieg rzeki ma charakter naturalny z meandrami i starorzeczami. Dolina rzeki ma zmienną szerokość i ograniczona jest wałami przeciwpowodziowymi lub naturalnymi stromymi skarpami na jej krawędziach, szczególnie w części północnej (na prawym brzegu). W środkowej części obszaru w Małomicach na rzece znajduje się duży stopień wodny z elektrownią oraz poniżej niego drugi, dużo mniejszy, także z elektrownią (obecnie w posiadaniu prywatnym) w Bukowinie Bobrzańskiej Dolnej (na północ od Żeliszawia). Krajobraz obszaru wyznacza sama rzeka o malowniczym meandrującym przebiegu, na dużym odcinku "ukryta" w wypełniających dolinę lasach, głównie liściastych. Na stosunkowo nielicznych obszarach otwartych dominuje krajobraz rolniczy: pól i użytków zielonych. Brzegom rzeki na niektórych odcinkach towarzyszy bardzo wąski pas nadrzecznych zarośli wierzbowych oraz niewielkich pozostałości łąg wierzbowych. Obszar wewnątrz swoich granic jest słabo zurbanizowany, jednak w kilku miejscach zabudowa dochodzi do samych granic obszaru, ściśle go ograniczając.

W typach pokrycia terenu dominują lasy liściaste. W mniejszym stopniu widoczne są tereny otwarte: pola i łąki. Wśród roślinności leśnej zdecydowanie dominuje grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum betuli* (klasa *Querc-Fagetea*), w wielu miejscach niestety zastąpiony gospodarczymi lasami sosnowymi ze związku Dicrano-Pinion (kl. *Vaccinio-Piceetea*). Miejscami pojawiają się łągi wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum minoris* (kl. *Querc-Fagetea*), a bardzo rzadko łągi wierzbowe *Salicetum albo-fragilis* i topolowe *Populetum albae* (kl. *Saliceta purpureae*). Na polach występują zbiorowiska chwastów z klasy *Steallierietea mediae*, a wśród łąk przeważają intensywnie uprawiane łąki świeże z rzędu *Arrhenatheretalia* (klasa *Molinio-Arrhenatheretea*). Bliżej rzeki pojawiają się łąki z rzędu *Molinietalia*, zwykle ze związku *Alopecurion pratensis*.

Obszar ma duże znaczenie dla zachowania ciągłości korytarza ekologicznego doliny rzeki wraz z występującymi tu licznymi biocenozami - 9170 grądu środkowoeuropejskiego. Ponadto, jest ostoją stosunkowo licznej populacji bobra europejskiego (*Castor fiber*), wydry europejskiej (*Lutra lutra*) oraz trzepli zielonej (*Ophiogomphus cecilia*). Przedmiotami ochrony są również: bóbr, wydra, minóg strumieniowy, koza, głowacz białopletwy, trzepla zielona.

Wykaz przedmiotów ochrony w obszarze wg SDF, zamieszczono w tabelach:

Typy siedlisk znajdujących się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk						
Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA SIEDLISKA	% pokrycia	Stopień reprezen.	Względna powierzch.	Stan zachow.	Ocena ogólna
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zb. wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	0,66	B	C	B	C
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostyilion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0,24	B	C	B	C
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	0,41	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	13,71	A	C	B	B
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	0,00	D			
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	2,75	B	C	B	B
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	7,51	A	C	B	B
Gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków						
Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG – brak danych						
Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG – b. danych						

Ssaki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA	OSIADŁA	Ocena znaczenia obszaru			
			populacja	stan zach.	izolacja	ogólne
1337	<i>Castor fiber</i> (bóbr europejski)	5 loc.	C	B	C	C
1355	<i>Lutra lutra</i> (wydra)	C	C	B	C	C
Płazy i gady wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG – brak danych						
Ryby wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA	OSIADŁA	Ocena znaczenia obszaru			

			populacja	stan zach.	izolacja	ogólne
1096	Lampetra planeri (minóg strumieniowy)	V	C	C	B	C
1149	Cobitis taenia (koza)	R	C	C	C	C
1163	Cottus gobio (głowacz białopłetwy)	V	C	C	B	C
Bezkęgowce wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA	OSIADŁA	Ocena znaczenia obszaru			
			populacja	stan zach.	izolacja	ogólne
1037	Ophiogomphus Cecylia (trzepla zielona)	C	C	C	C	C
1042	Leucorrhinia pectoralis (zalotka wieksza)	P	D			

b) PLH020050 Dolina Dolnej Kwisy

Powierzchnia obszaru wynosi ogółem 5972,20 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żagań znajduje się 652,01 ha, z czego zaledwie 158,51 ha na terenie zarządzanym.

Ostoja obejmuje dolinę rzeki Kwisy od Nowogrodźca po ujście do rzeki Bóbr. Na tym odcinku rzeka Kwisa w znacznym stopniu zachowała swój naturalny charakter. W ostoi zarejestrowano 16 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Bogata jest fauna bezkręgowca ze stosunkowo silną populacją pachnicy dębowej, jelonka rogacza, trzepli zielonej, a także kozioroga dębosza, czerwończyka nieparka i modraszka nausitousa. Na całej długości rzeki Kwisy występuje wydra oraz bóbr. Spośród innych gatunków zwierząt zasiedlających ostoję należy wymienić minoga strumieniowego, głowacicę, głowacza białopłetwego, nocka łydokwłosego, mopka i nocka dużego.

Plan zadań ochronnych ustanowiony został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH020050

Zagrożenia:

- zanieczyszczenia powietrza i wód powierzchniowych,
- zmiany stosunków wodnych,
- kopalnie, wydobycie kruszywa,
- zabudowa hydrotechniczna, przegradzanie rzeki,
- zmiana składu gatunkowego (sukcesja),
- zaniechanie lub całkowity brak koszenia powodujące zarastanie siedlisk,
- wkraczanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie oraz roślin inwazyjnych,
- zalesianie i sukcesja łąk lub przekształcanie ich w grunty orne,
- zbyt mała ilość martwego drewna w leśnych siedliskach przyrodniczych, duża fragmentacja tych siedlisk,

Działania ochronne:

- pozostawienie łąk i pastwisk – wyłączenie z zalesiania
- wykaszanie dostępnych powierzchni łąk w celu ograniczenia występowania roślin inwazyjnych,
- zapewnienie zasobów martwego drewna, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych: poprzez nieusuwanie wywrotów i złomów, pozostawienie martwych drzew stojących i nieusuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, we fragmentach pozostawiać do naturalnego rozpadu rozproszone pozostałości pozrębowe (dotyczy leśnictwa Łozy w oddz. 252a, 252cx, 252bx, 304j).

Wykaz przedmiotów ochrony w obszarze wg SDF, zamieszczono w tabelach:

Typy siedlisk znajdujących się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk						
Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA SIEDLISKA	% pokrycia	Stopień reprezen.	Względna powierzc.	Stan zachow.	Ocena ogólna
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	0,43	B	C	B	B
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea	0,27	B	C	B	B
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zb. wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	0,28	B	C	B	C
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośniczników Ranunculion fluitantis	1,00	A	C	B	C
4030	Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlion-Callunion, Calluno-Arctostaphylon)	0,02	B	C	B	B
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	1,59	A	C	B	B

6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylyon alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0,79	A	C	A	A
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	3,98	B	C	B	C
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	0,04	B	C	B	C
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	0,03	B	C	A	B
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	0,25	C	C	C	C
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	3,14	B	C	B	C
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	0,04	D			
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	0,84	B	C	B	B
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , Pino)	0,02	D			
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	5,61	B	C	B	C
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	1,24	D			
Gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków						
Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG – brak danych						
Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG – b. danych						
Ssaki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA	OSIADŁA	Ocena znaczenia obszaru			
			populacja	stan zach.	izolacja	ogólne
1308	<i>Barbastella barbastellus</i> (mopek)	10-100i	C	B	C	C
1318	<i>Myotis dasycneme</i> (nocek tydkowłosy)	1-10i	C	B	C	C
1324	<i>Myotis myotis</i> (nocek duży)	100-200i	C	B	C	C
1337	<i>Castor fiber</i> (bóbr europejski)	15-25i	C	A	C	C
1355	<i>Lutra lutra</i> (wydra)	C	C	A	C	B
Płazy i gady wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG – brak danych						
Ryby wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA	OSIADŁA	Ocena znaczenia obszaru			
			populacja	stan zach.	izolacja	ogólne
1096	<i>Lampetra planeri</i> (minóg strumieniowy)	R	C	C	C	C
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i> (rózanka)	R	C	B	C	C
1145	<i>Misgurnus fossilis</i> (piskorz)	P	C	C	C	C
1163	<i>Cottus gobio</i> (głowacz białołetywy)	C	C	B	C	C
Bezkręgowce wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA	OSIADŁA	Ocena znaczenia obszaru			
			populacja	stan zach.	izolacja	ogólne
1037	<i>Ophiogomphus Cecylia</i> (trzepla zielona)	P	C	A	C	C
1042	<i>Leucorrhinia pectoralis</i> (zalomka wieksza)	P	C	B	C	C
1060	<i>Lycaena dispar</i> (czerwończyk nieparek)	P	C	B	C	C
1083	<i>Lucanus cereus</i> (jelonek rogacz)	P	C	A	C	B
1084	<i>Osmoderma eremita</i> (pachnica dębowa)	C	C	A	C	B
1088	<i>Cerambyx cerdo</i> (kozioróg dębosz)	R	C	C	C	C

c) PLB020005 Bory Dolnośląskie

Powierzchnia ogółem 172 093,40 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żagań znajduje się 14882,96 ha na terenie zarządzanym 13719,17 ha.

Ostoja obejmuje jeden z największych w Polsce zachodniej kompleks leśny – Bory Dolnośląskie. Na obszarze ostoi wyprowadza łągi ok. 26 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Na szczególną uwagę

zasługują liczne populacje bielika, żurawia, sóweczki, włośchatki i lelka. Ponadto gniazduje tu bocian czarny, łabędź krzykliwy, kania czarna, kania ruda, cietrzew, głuszec, puchacz, kropiatka i zielonka.

Występuje tu co najmniej 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), bocian czarny, cietrzew (PCK), dzięcioł zielonosiwy, głuszec (PCK), kania czarna (PCK), rybitwa czarna, sóweczka (PCK), włośchatka (PCK); w stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występuje kania ruda (PCK) i żuraw. Jest to najważniejsza ostoja bielika, cietrzewia, głuszca w Polsce południowo-zachodniej. Stwierdzono tu także jedne z największych liczebności włośchatki i sóweczki w porównaniu z innymi ostojami krajowymi. Liczebności tych sów dochodzą tu do 80 par lęgowych. Plan zadań ochronnych ustanowiony został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005.

Zagrożenia:

- sukcesja roślinności lub celowe zalesianie otwartych terenów śródleśnych (łąk, bagien, torfowisk), wyrąb starodrzewów i drzew dziuplastych,
- usuwanie martwego drewna z lasu,
- stosowanie zrębów zupełnych,
- zakłócenia stosunków wodnych, likwidacja lub odwrotnie - intensyfikacja gospodarki stawowej na śródleśnych kompleksach stawowych (zmniejszanie ilości wody w stawach, nie dostosowane do biologii ptaków terminy prowadzenia zabiegów),
- zagrożenie może stanowić penetrowanie siedlisk przez ludzi oraz zabijanie przez myśliwych ptaków nierozpoznanych,
- zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska w wyniku realizacji planowej gospodarki leśnej polegającej na zagospodarowaniu rębnyh starych drzewostanów.

Cele zadań ochronnych:

- uzupełnienie stanu wiedzy o populacji sóweczki w obszarze Natura 2000.
- utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk lęgowych.

Zadania ochronne:

- działania na rzecz głuszca: utrzymanie właściwych warunków siedliskowych, ograniczenie negatywnego wpływu populacji ssaków drapieżnych, prowadzenie działań restytucyjnych, nadzór terenów leśnych w celu zmniejszenia liczby pojazdów nieuprawnionych do poruszania się po drogach leśnych, wykonanie nasadzeń jarzębu pospolitego, modernizacja ogrodzeń upraw leśnych, znakowanie siatek ogrodzeniowych w celu zminimalizowania kolizji z przemieszczającymi się ptakami.
- działania na rzecz sóweczki i włośchatki: zachowanie fragmentów starodrzewu na powierzchniach zrębowych. W miejscach obserwowanego występowania gatunku w trakcie zabiegów rębnych pozostawiać do naturalnej śmierci i rozkładu drewna w kępach o minimalnej powierzchni 5% każdego bloku drzewostanów rębnych przeznaczonych do wycięcia w dziesięciolecie, fragmenty nie mniejsze niż 6 arów. Nie dotyczy sytuacji kłękowych oraz bloków upraw pochodnych. Przed rozpoczęciem wycinki każdorazowo sprawdzić, czy drzewo nie jest dziuplaste.
- działania na rzecz dzięcioła zielonosiwego: pozostawianie obumierających starych egzemplarzy drzew w trakcie zabiegów hodowlanych. W trakcie zabiegów hodowlanych pozostawiać rodzime drzewa żywe i obumarłe drzewa stojące, miejscowo spróchniałe (ze zgnilizną), drzewa z owocnikami grzybów oraz drzewa dziuplaste, szczególnie te o miękkim drewnie, takie jak np.: brzoza, osika z wyjątkiem sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu ludzi, zapewniając tym samym zwiększanie się ilości martwego drewna w wieloletnim przedziale czasowym. Zapis nie dotyczy bloków upraw pochodnych.

Wykaz przedmiotów ochrony w obszarze wg SDF, zamieszczono w tabelach:

Gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków						
Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG						
KOD	NAZWA	OS.	Ocena znaczenia obszaru			
			populacja	stan zach.	izolacja	ogólne
A021	Botaurus stellaris (bąk)	5-10m	C	C	C	C
A030	Ciconia nigra (bocian czarny)	5-10p	C	C	C	C
A031	Ciconia ciconia (bocian biały)	10-15p	D			
A073	Milvus migrans (kania czarna)	5-7p	C	C	C	C
A074	Milvus milvus (kania ruda)	6-8p	C	C	C	C

A075	Haliaeetus albicilla (bielik)	10-11p	C	C	C	C
A081	Circus aeruginosus (błotniak stawowy)	10-15p	C	C	C	C
A108	Tetrao urogallus (głuszec)	20-30m	B	C	B	B
A119	Porzana porzana (kropiatka)	5-10p	C	C	C	C
A122	Crex crex (derkacz)	5-10m	D			
A127	Grus grus (żuraw)	20-30p	C	C	C	C
A215	Bubo bubo (puchacz)	3-4p	C	B	C	C
A217	Glaucidium passerinum (sóweczka)	50-80p	A	C	A	A
A223	Aegolius funereus (włochatka)	50-80p	B	C	C	B
A229	Alcedo atthis (zimorodek)	15-20p	D			
A234	Picus canus (dzięcioł zielonosiwy)	10-20p	D			
A238	Dendrocopos medius (dzięcioł średni)	5-10p	D			
A320	Ficedula parva (muchotłówka mała)	20-30p	C	C	C	C
A409	Tetrao tetrix tetrix (cietrzew)	50-60m	B	C	C	B
Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG – b. danych						
Ssaki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG						
KOD	NAZWA	OS.	Ocena znaczenia obszaru			
			populacja	stan zach.	izolacja	ogólne
1337	Castor fiber (bóbr europejski)	20-40	C	A	C	B
1352	Canis lupus (wilk)	P	D			
1355	Lutra lutra (wydra)	P	C	B	C	B

- **Obszary Chronionego Krajobrazu**

Obszary chronionego krajobrazu – zajmują 7490,39 ha, co stanowi około 37% powierzchni znajdującej się w zasięgu nadleśnictwa. Teren Nadleśnictwa Żagań obejmują dwa obszary chronionego krajobrazu, są to następujące obiekty:

„**25-Dolina Bobru**”. Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie wartości przyrodniczo-rekreacyjno-historycznych doliny rzeki Bóbr. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żagań OChK zajmuje 133,29 ha tj. północno-wschodni niewielki fragment nadleśnictwa – patrz ryc. 14. Krajobraz obszaru urozmaica rzeźba terenu, a w szczególności malownicza dolina rzeki Bóbr. Dodatkowo dolina rzeki pełni funkcje korytarza ekologicznego. OChK „25-Dolina Bobru”, o pow. ogólnej 13.131 ha położony jest na terenie gmin: Dąbie – 1800 ha, Żagań – 2753 ha, Bobrowice – 3320 ha, Krosno Odrzańskie – 255 ha, Małomice – 715 ha, Nowogród Bobrzański – 2248 ha, Szprotawa – 1890 ha, UM Żagań 150 ha.

„**34-Bory Dolnośląskie**”. Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie wartości przyrodniczo-rekreacyjno-historycznych Borów Dolnośląskich. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Żagań OChK zajmuje 7338,16 ha tj. południową i zachodnią część obrębu Żagań i wschodnią część obrębu łowa patrz ryc. 24. Krajobraz urozmaicają liczne torfowiska, rzeźba terenu. Do najciekawszych obiektów przyrodniczych na terenie OChK należą obszary natura 2000, użytki ekologiczne, źródlika, występujące chronione i rzadkie gatunki roślin (m.in. rosiczki, storczyki, widłaki) i zwierząt (m.in. bielik, bocian czarny, żuraw i inne). Do cenniejszych obiektów kulturowych należą grodziska, cmentarzyska, średniowieczne osady, kamienne kościoły oraz liczne stanowiska archeologiczne. OChK „34-Bory Dolnośląskie”, o pow. ogólnej 26.223 ha położony jest na terenie gmin: Żagań – 5737 ha, Gozdnicza – 1517 ha, łowa – 7721 ha, Małomice – 44 ha, Przewóz – 9633 ha, Wymiarki – 1571 ha.

- **Użytki ekologiczne**

Na terenie Nadleśnictwa Żagań istnieje jeden użytek ekologiczny ustanowiony Uchwałą Nr 283/4/XXXVI/06 Rady Miejskiej w łowej z dnia 25 kwietnia 2006 roku, na łącznej pow. 132,49 ha.

Wykaz użytków ekologicznych:

Lp	Nazwa użytku ekologicznego	Dziennik Urzędowy nr poz.	Powiat	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Oddział	Powierzchnia	Uwagi - nr działki
1	łąki nad Olszą	Nr 42 poz. 933 z dn. 14.06. 2006 r.	Żagański	Iłowa	Iłowa	Podlaski	321p,	1,28	988
							345d	6,09	999
							346b	22,26	997
			Żagański	Iłowa	Iłowa	Kowalice	366h,j,	12,15	931
							367i,j,k	10,85	930
							368a,g,h	39,37	922
				388g,h,i,k,	12,62	944			
				389b,d,h,j	12,46	932,934,943,			
				390a,c,k	15,41	928			
OGÓLEM NADLEŚNICTWO								132,49	

• **Pomniki przyrody**

Na gruntach Nadleśnictwa Żagań znajduje się 10 uznanych pojedynczych pomników przyrody, a 8 następnich zostało zgłoszonych do uznania i oczekuje na wydanie decyzji. Poniżej znajduje się wykaz istniejących pomników przyrody są to:

• **Iłowa Żagańska:**

- Dbs - 3 drzewa, w tym jedna grupa składająca się z 3 drzew (dębów szyp.),

• **Obręb Żagań:**

- Dbs - 3 drzewa, Bk - 1 drzewo, Lpd - 2 drzewa, Wszs - 1 drzewo.

Wykaz istniejących i projektowanych pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Żagań:

Lp.	Nr Rej.	Akt prawny	Położenie		gat.	Przybliżony wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
Obręb Iłowa										
1.	-	Uchwała Nr 204/5/XXI/08 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 16 grudnia 2008r.(Dz. Urz. Woj. Lub nr 2 poz. 51 z 2009r.)	9n	Iłowa Cietrzewo	Dbs	200	410	24	2	pn. „Henryk”
2.	-	Uchwała Nr 207/5/XXI/08 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 16 grudnia 2008r	29i	Iłowa Miostowice	Dbs- grupa 3 drzew	200 180 160	392 376 355	25 28 16	2	pn. „Dęby Szczepanowskie”
3.	-	Uchwała Nr XVII/145/2009 Rady Gminy Wymiarki z dnia 26 lutego 2009r. (Dz. Urz. Woj. Lubskiego nr 34 poz. 471 z dn 6.04.2009)	121c	Wymiarki Miostowice	Dbs	300	600	25	2	pn. „Izydor”
Obręb Żagań										
4.	-	Uchwała Nr 217/5/XXII/08 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 30 grudnia 2008r	96o	Iłowa Karliki	Dbs	180	367	22	2	pn. „Paweł”
5.	-	Uchwała Nr XXV/179/2009 Rady Gminy Żagań z dnia 27 marca 2009r.(Dz. Urz. Woj. Lub nr 53 poz. 747 z dn 12.05.2009r.)	162g	Żagań Trzebów	Wszs	200	466	21	2	pn. „Sławomir”

Lp.	Nr Rej.	Akt prawny	Położenie		gat.	Przybliżony wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
6.	-	Uchwała Nr XXV/179/2009 Rady Gminy Żagań z dnia 27 marca 2009r. (Dz. Urz. Woj. Lub nr 53 poz. 747 z dn 12.05.2009r.)	330 w	Żagań Łozy	Db s	250	424	25	3	pn. „Daniel”
7.	-	Uchwała Nr XXV/179/2009 Rady Gminy Żagań z dnia 27 marca 2009r.(Dz. Urz. Woj. Lub nr 53 poz. 747 z dn 12.05.2009r.)	330fx	Żagań Łozy	Lp d	180	356	30	3	pn. „Przemysławka”
8.	-	Uchwała Nr 204/5/XXI/08 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 16 grudnia 2008r	368a	Iłowa Podlaski	Db s	250	490	25	2	pn. „Jerzy”
9.	-	Uchwała Nr 216/5/XXI/08 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 30 grudnia 2008r	460p	Iłowa Kowalice	Bk	200	310	20	2	pn. „Boruta”
10.	-	Uchwała Nr 204/5/XXI/08 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 16 grudnia 2008r	474i	Iłowa Kowalice	Lp d	220	527	23	3	pn. „Wanda”
11.	-	w trakcie ustanawiania	19a	Iłowa Cietrzewo	Db s	185	440	24	2	pn. „Sylwester”
12.	-	w trakcie ustanawiania	193b	Iłowa Baszkowo	Db s	187	340	24	2	pn. „Marcin”
13.	-	w trakcie ustanawiania	126m	Iłowa Baszkowo	Db s	187	400	29	2	pn. „Roman”
14.	-	w trakcie ustanawiania	128g	Iłowa Baszkowo	Db s	187	375	24	2	pn. „Guziec”
15.	-	w trakcie ustanawiania	129m	Iłowa Baszkowo	Db s	160	355	25	2	pn. „Piotr”
16.	-	w trakcie ustanawiania	131w	Iłowa Baszkowo	Db s	160	365	25	2	pn. „Tomasz”
17.	-	w trakcie ustanawiania	132d	Iłowa Baszkowo	Bk	187	380	32	1	pn. „Marian”
18.	-	w trakcie ustanawiania	253i	Żagań Łozy	Db s	180	380	30	2	pn. „Zbigniew”

Ponadto na terenie Nadleśnictwa Żagań zlokalizowane są 2 powierzchniowe pomniki przyrody

Wykaz istniejących powierzchniowych pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Żagań:

Lp.	Nr Rej.	Akt prawny	Położenie		gat.	Przybliżony wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
Obwód Iłowa										
1.	-	Rozporządzenie Nr 15 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 11 grudnia 1998r.	65b	Iłowa Mirostowice	Storczyki (plamisty, szerokolistny)	-	-	-	-	pn. „Storczyk” , 15m ²
Obwód Żagań										

Lp.	Nr Rej.	Akt prawny	Położenie		gat.	Przybliżony wiek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo						
2.	-	Uchwała Rady Miejskiej w Iłowej Nr 208/5/XXI/08; (Dz. Urz. Woj. Lub z 2009 r. Nr 2 poz. 53)	228p, r,s	Iłowa Podlaski	Cis	20-30	-	5-8	2	pn. „Cisy nad Czerną”

- **Ochrona strefowa**

Na terenie Nadleśnictwa Żagań ustanowiona jest jedna strefa ochrony bielika (*Haliaeetus albicilla*) obejmująca leśnictwo Karliki i Cietrzewo. Powierzchnia ochrony całorocznej wynosi: 11,87 ha, ochrony okresowej 33,76 ha.

- **Ważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego i obiekty archeologiczne**

W zasięgu działania nadleśnictwa występuje wiele stanowisk archeologicznych, wśród których znajdują się grodziska, cmentarzyska, obozowiska oraz ślady osadnictwa (osady).

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo Oddz.	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	Rozmieszczone miejscami na terenie całego Obrębu	Granitowe przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe.
2.	Stare cmentarze	Cietrzewo 39f	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) zlokalizowany na południowy-wschód od wsi Wilkowiska. Nagrobki zniszczone.
		Cietrzewo 43r	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) Położony na gruncie nieleśnym (Lz) na południe od wsi Żaganiec. Nagrobki zniszczone.
		Cietrzewo 82g	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) Położony na gruncie leśnym (Szcz. chron.) na zachód od wsi Czerna. Nagrobki zniszczone.
		Baszkowo 163ax	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) Położony na gruncie nieleśnym (Lz) na północny-wschód od wsi Czyżówek. Nagrobki zniszczone.
		Stawy 174dx	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) zlokalizowany na zachód od wsi Iłowa Dołanowo. Nagrobki zniszczone.
4.	Grodzisko wczesnośredniowieczne	Cietrzewo 31m	Stanowisko archeologiczne (grodzisko pierścieniowate - wczesnośredniowieczne VII-VIII wieku). Położone na północ od wsi Żaganiec, przy rzece Łubianka.
5.	Cmentarzysko kultury łużyckiej	Baszkowo 83n	Stanowisko archeologiczne (cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z czasów epoki brązu).
		Baszkowo 183d	Stanowisko archeologiczne (cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z czasów epoki brązu).
6.	Miejsca lokalizacji byłych obozów jenieckich z czasów II wojny światowej	Mirostowice 98n	Lokalizacja byłego niemieckiego obozu jenieckiego z czasów II wojny światowej - Stalag VIII
		Mirostowice 98o	Lokalizacja byłego niemieckiego obozu jenieckiego z czasów II wojny światowej - Stalag VIII
		Baszkowo 192c	Filia Stalagu VIIIc ruiny baraków.
		Cietrzewo 31p	Ruiny po dawnej osadzie
		Cietrzewo 46h	Ruiny po dawnej osadzie

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo Oddz.	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory
7.	Miejsce po dawnych osadach	Cietrzewo 83i	Ruiny po dawnej osadzie
		Mirostowice 102l	Ruiny po dawnej osadzie
		Mirostowice 103f	Ruiny po dawnej osadzie
		Mirostowice 114p	Ruiny po dawnej osadzie
		Baszkowo 131s	Ruiny po dawnej osadzie
8.	Mogily	Cietrzewo 31a	Mogila z czasów II wojny światowej (usypany kopiec z krzyżem)
		Cietrzewo 60f	Mogila z czasów II wojny światowej
9.	Miejsca po dawnych wyrobiskach pokopalnian.	Cietrzewo 73z, 80t, 82d, Mirostowice 85h,i,n,o,86c, 87i,l, 88t, 93b, 94f,l,s, 96b, 97l, 98a,d,f,n,o, 99i, 107c, 109c, 113w, 114p, 149n, 150b, 158d, 159b, 262a,l,p, 263b,g,m, 264b,c, 266n,o,p,r, 267b,j,o,p,r, 268a,d, 270c,f, 271a,d, 272c, 273b, Baszkowo 126h, 167a,h, 168a,	Miejsca po dawnych (XIX i I połowa XX wieku) wyrobiskach pokopalnianych (węgiel brunatny i gliny) widoczne do dziś w lesie jako lokalne zapadliska, źródła bagienka, moczary czy sztuczne oczka i zbiorniki wodne.
10.	Miejsce wyjścia szybów kopalnianych (korytarze podziemnych) po byłych kopalnianych	Mirostowice 109c	Miejsca wyjścia szybu kopalnianego po byłej kopalni węgla brunatnego (ruiny wejścia do korytarza podziemnego).
Obręb Żagań			
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	Rozmieszczone miejscami na terenie całego Obrębu.	Granitowe przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe.
2.	Stare cmentarze	Karliki 8b	Cmentarz napoleoński z 1813 roku (nieczynny)
		Trzebów 120f	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) zlokalizowany na , na zachód od wsi Trzebów. Nagrobki zniszczone.
		Trzebów 184h	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) zlokalizowany we środkowo-wschodniej części poligonu, na północ od siedziby Komendy Poligonu w Dobrej nad Kwisą. Nagrobki zniszczone.
		Łozy 304p	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) Położony na gruncie nieleśnym (Lz) na północ od wsi Łozy. Nagrobki zniszczone.

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo Oddz.	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory
		Kowalice 483o	Przedwojenny cmentarz ewangelicki (nieczynny) Położony na granicy z Nadleśnictwem Ruszów. Nagrobki zniszczone.
3.	Cmentarzysko kultury łuboszyckiej	Karliki 118i	Stanowisko archeologiczne (cmentarzysko ciałopalne kultury łuboszyckiej z okresu III wieku n.e).
		Trzebów 52d	Stanowisko archeologiczne (cmentarzysko ciałopalne kultury łuboszyckiej z okresu III wieku n.e.).
4.	Cmentarzysko kultury pomorskiej	Trzebów 52g	Stanowisko archeologiczne (cmentarzysko ciałopalne kultury pomorskiej z okresu VI-V wieku p.n.e.).
		Trzebów 52h	Stanowisko archeologiczne (cmentarzysko ciałopalne kultury pomorskiej z okresu VI-V wieku p.n.e.).
5.	Miejsca lokalizacji byłych obozów jenieckich z czasów II wojny światowej	Karliki 7a-m, 8a,c,d, 9a	D-stany rosną w miejscu lokalizacji byłego niemieckiego obozu jenieckiego z czasów II wojny światowej - Stalag VIII (ruiny baraków), basenu p.poż. teatru i tunelu „Harry” - uciezka alianckich jeńców wojennych ze Stalagu.
6.	Stanowiska archeologiczne	Podlaski 317c,d, 370l, 394b,c,f-n, 395a-l, n.	D-stany rosnące w miejscu lokalizacji stanowisk archeologicznych tzw. „Wałów Śląskich”.
7.	Miejsce po dawnych osadach	Kowalice 467s	Ruiny po dawnej osadzie
		Kowalice 483p	Ruiny po byłej wsi Nowoszów
		Kowalice 483r	Ruiny po byłej wsi Nowoszów
		Kowalice 485k	Ruiny po dawnej osadzie
8.	Miejsce po uderzeniu samolotu z czasów II wojny św.	Podlaski 347n	Lej o pow. ok. 0,10 ha, położony w d-stanie sosnowym w wieku 40 lat. Lej jest miejscem upadku samolotu dwusilnikowego w czasie II wojny św. Aktualnie miejsce to (lej) opisano jako bagno nie stanowiące wyłączenia. Resztki samolotu po 1945r., wywieziono na złom.
9	Uroczysko Nowoszów	Kowalice Oddz. 483p	Ruiny średniowiecznego zamku należącego do Bolka II Małego, ostatniego niezależnego księcia piastowskiego na Śląsku

- **Siedliska przyrodnicze**

Na terenie Nadleśnictwa Żagań zinwentaryzowano siedliska przyrodnicze na obszarze 1337,87 ha.

Zestawienie powierzchni zinwentaryzowanych siedlisk Natura 2000 w Nadleśnictwie Żagań

L.p.	Oznaczenie cyfrowe	Nazwa	Powierzchnia (ha)
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	9,40
2.	4030	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>)	1128,89
3.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	2,54
4.	6430	Ziołorośla nadrzeczne	3,18
5.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	2,43
6.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	4,30

L.p.	Oznaczenie cyfrowe	Nazwa	Powierzchnia (ha)
7.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	62,15
8.	9190	Kwaśne dąbrowy	41,14
9.	91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	27,30
10.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	51,16
11.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	5,38
Ogółem Nadleśnictwo Żagań			1337,87

• Ochrona gatunkowa

Na terenie Nadleśnictwa Żagań wg stanu na dzień 01.01.2011 stwierdzono występowanie wielu cennych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt (źródło: Program Ochrony Przyrody na lata 2011-2020).

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa występuje:

- 44 gatunki bezkręgowców (m.in. pijawka lekarska, tygrzyk paskowany oraz 36 gatunków owadów),
- 7 gatunków ryb i minogów,
- 11 gatunków płazów,
- 6 gatunków gadów,
- 102 gatunki ptaków,
- 17 gatunków ssaków,

Fauna nadleśnictwa jest zbadana stosunkowo słabo. Spośród zwierząt kręgowych najlepiej poznane są ptaki. Spośród 102 gatunków ptaków występujących na terenie nadleśnictwa, ponad 85 to gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe.

Rośliny naczyniowe w nadleśnictwie zinwentaryzowano w oparciu o dane taksacyjne podczas rewizji urzędzeniowej. Na terenie Obrębu łowa Żagańska stwierdzono 47 taksonów chronionych, w tym: 4 gatunki porostów, 1 gatunek grzyba i 42 gatunki roślin chronionych oraz 24 gatunków rzadkich. Na terenie Obrębu Żagań 38 taksonów chronionych, w tym: 5 gatunków porostów, 1 gatunek grzyba i 32 gatunki roślin chronionych oraz 9 gatunków rzadkich.

• Lasy ochronne

Zasięg i lokalizacja lasów ochronnych w Nadleśnictwie przyjęto według Decyzji Ministra Środowiska z dnia 30 września 2011 roku (znak DL-Ipn-612-13/44529/11/JŁ).

Zestawienie lasów ochronnych zawiera poniższa tabela:

Kategoria Ochronności	Obręb		Nadleśnictwo	
	Łowa	Żagań		
	Powierzchnia leśna w ha			%
wodochronne	2982,53	2124,66	5107,19	36,09
w granicach administracyjnych miast	10,35	464,06	474,41	3,35
wodochronne stanowiące drzewostany nasienne	7,21	x	7,21	0,05

Kategoria Ochronności	Obręb		Nadleśnictwo	
	Łłowa	Żagań		
	Powierzchnia leśna w ha			%
wodochronne stanowiące ostoje zwierząt	19,52	x	19,52	0,14
o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa Państwa	x	5774,71	5774,71	40,80
wodochronne mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa	x	2217,29	2217,29	15,67
wodochronne położone w granicach administracyjnych miast	x	25,09	25,09	0,18
ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa	x	17,72	17,72	0,13
położone w granicach administracyjnych miast mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa	x	416,37	416,37	2,94
wodochronne położone w granicach administracyjnych miast mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa	x	93,45	93,45	0,66
OGÓŁEM	3019,61	11133,35	14152,96	100

Po przeprowadzeniu analizy aktualności powierzchni lasów ochronnych przychylnono się do wniosku nadleśnictwa o zaktualizowanie lokalizacji i powierzchni tych lasów, ponieważ:

- Nadleśnictwo Żagań w trakcie obowiązywania PUL w latach 2011-2020 przejęło w zarząd m. in. nieruchomości o pow. 9,9758 ha (działki nr 447/2 o pow. 4,5402 ha oraz 5,4356 ha), które objęte są aktualnie umową przekazania nieruchomości w użytkowanie dla Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Zielonej Górze. Lasy te winny otrzymać funkcję ochronną jako lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa.
- w wyniku przekazania na podstawie tzw. specustawy drogowej nieruchomości wytypowanych pod planowane przejścia dla zwierząt na drodze krajowej A-18, zmniejszyła się powierzchnia lasów ochronnych (kategoria wodochronne oraz mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa).
- w aktualnie obowiązującej Decyzji Ministra Środowiska z dnia 30 września 2011 roku (znak DL-lpn-612-13/44529/11/JŁ) stwierdzono błąd rachunkowy (suma powierzchni obrębów leśnych nie daje ogólnej powierzchni lasów ochronnych wpisanej w decyzji).
- w trakcie obowiązywania PUL została zniesiona jedna strefa ochronna bielika w leśnictwie Łozy o powierzchni całkowitej 85,06 ha. Strefy, jako obszary podlegające częstym zmianom nie będą zaliczone do lasów ochronnych. Ochrona ostoi, miejsc rozrodu i regularnego bytowania zwierząt chronionych odbywać się będzie na podstawie decyzji wydawanych przez dyrektora RDOŚ. Są to decyzje zarówno ustalające, jak i likwidujące strefy, a zakazy obowiązujące w strefach są dużo większym ograniczeniem w prowadzeniu gospodarki leśnej, niż wynikałoby to z funkcjonowania w tych miejscach lasów ochronnych.

W związku z powyższym w ramach prac nad projektem PUL należy ustalić nową listę lasów ochronnych. Zleceniodawca udzieli Wykonawcy PUL pełnomocnictwa w sprawie uzyskania opinii gmin w zakresie zmian lokalizacji lasów ochronnych.

2. Typy siedliskowe lasu i siedliska przyrodnicze

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego, w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe przedłożone przez nadleśnictwo. Do opisów zostaną przyjęte aktualnie obowiązujące formy zniekształcenia siedlisk.

Aktualizacji podlegać też będzie warstwa LMN w zakresie niezbędnym do poprawnego zaimportowania warstwy glebowo-siedliskowej do bazy SILP.

Rozszerzenie informacji opisujących tsl, o kod siedliska przyrodniczego będzie miało miejsce przy okazji przenoszenia do opisu taksacyjnego zweryfikowanej bazy "invent". W trakcie prac taksacyjnych wykonawca dokona weryfikacji leśnych siedlisk przyrodniczych – dotyczy to ewidentnych błędów wynikających z uproszczonej metodyki określania siedlisk z tzw. bazy invent oraz przyjęcia siedlisk zgodnie z dokumentacją PZO.

3. Typy drzewostanów

Docelowy zestaw gatunków tworzących drzewostany na poszczególnych rodzajach siedlisk, określony pojęciem typu drzewostanu (TD), z uwzględnieniem struktury piętrowej, został określony w oparciu o tabelę zawartą w operacie siedliskowym.

Poniżej tabela typów drzewostanu uzupełniona o proponowane rębnie. Ze względu na wymogi programu TAXATOR przyjęto po jednym rodzaju rębni zasadniczej i zastępczej. Natomiast w planowaniu cięć będzie możliwe indywidualne ustalenie rębni innej niż wymienione poniżej.

TSL	wa- riant	Cechy gleb	TD	Docelowy skład gatunkowy (%) drzewostanów i struktura	Prop. rębnia (zasadnicza/ zastępcza)
Bs (0,3%)		wszystkie	So	So 90-100, Brz, i inne 0-10	Ib/IIb
Bśw 53,7%		wszystkie	So	So 80-90, Brz i inne 10-20	Ib/IIb
Bw 2,8		wszystkie	So	So 80-90, Brz, Św i inne 10-20	Ib/IIb
Bb (0,002)		wszystkie	So	So 80-90, Brz, i inne 10-20	wył. z użytk.
BMśw 17,9%	1	piaski i pokrywy piasków eolicznych (utwory QWp i QEp)	So	So 80-90, Brz, Dbb i inne 10-20	Ib/IIb
		wszystkie podtypy na utworach spiętrzonych, szczególnie na terenach Wału Żarskiego (I-ctwa Mirotowice, Baszkowo)	Bk-So	So 60-70, Bk 20-30, Dbb, Md, i inne 10	IIIa/Ib
		wszystkie podtypy w pozostałych lokalizacjach	Db-So	So 70-80, Dbb 20, Brz i inne 10	Ib/IIIa

TSL	wa- riant	Cechy gleb	TD	Docelowy skład gatunkowy (%) drzewostanów i struktura	Prop. rębnia (zasadnicza/ zastępcza)
	2	pl, ps, pls	Św-So	So 60-70, Św 20-30, Dbb, Brz, i inne 10-20	Ib/IIIa
		plm i in. gat. zawierające piaski gliniaste i wkładki utworów mocniejszych w położeniach płaskich	Db-So	So 60-70, Dbb 20-30, Św, Bk, Brz, Lp i inne 10-20	IIIa/Ib
		wszystkie podtypy na utworach spiętrzonych, szczególnie na terenach Wału Żarskiego (I-ctwa Miostowice, Baszkowo)	Bk-So	So 60-70, Bk 20-30, Św, Dbb, Md, Lp i inne 10	IIIa/Ib
BMw (9,3%)	1	wszystkie	Db-So	So 60-70, Db 20-30, Św, Bk, Brz, Lp i inne 10-20	IIIa/Ib
	2	wszystkie	Św-So	So 40-50, Św 20-30, Brz 10-20, Db i inne 10	IIb/Ib
BMb (0,04)		wszystkie	Brz-So	So 50-70, Brz 30-40, Św, Oi i in. 10-20	wył. z użytk.
LMśw (6,2%)	1	piaski luźne i słabogliniaste poza utworami spięzonymi	Db-So	struktura IIp, So 50-60, Dbb 20-30, Bk, Md, Brz i inne 10-20	IIIa/Ib
		piaski zwykle na utworach spięzonych, szczególnie na terenach Wału Żarskiego (I-ctwa Miostowice, Baszkowo)	So-Bk	struktura IIp., Bk 40-50, So 30-40, Lp, Kl, Md, Gb, Jd i inne 10-20	IIIb/IIIa
		piaski gliniaste, piaski na glinach i utwory cięższe w położeniach płaskich	So-Bk-Db	struktura IIp., Dbb 40-50, Bk 20-30, So 20-30, Lp, Gb, Md, Św, Jd i inne 10-20	IIIb/IIIa
		piaski gliniaste, piaski na glinach i gatunki cięższe na utworach spięzonych, szczególnie na terenach Wału Żarskiego (I-ctwa Miostowice, Baszkowo)	Bk-Jd-Db	struktura IIp., Dbb 40-50, Jd 20-30, Bk 20-30, Lp, Gb, Md, Św, So i inne 10-20	IIIb/IIIa
	2	gleby: B, RD, OC, B, D, AK na piaskach całkowitych	Św-Db-So	struktura IIp., So 40-50, Db 30, Św 20- 30, Gb, Kl, Lp 10-20	IIIa/IIIb
		pozostałe gleby na utworach spięzonych, szczególnie na terenach Wału Żarskiego (I-ctwa Miostowice, Baszkowo)	Db-Jd-Bk	struktura IIp., Bk 40-50, Jd 20-30, Db 20-30, Gb, Kl, Lp, Św i in.10-20	IIIb/IIIa
		pozostałe gleby w położeniach płaskich	So-Św-Db	Db 40-50, Św 30, So 20-30, Jd, Gb i in. 10-20	IIIb/Ib
LMw 3,8%	1	gleby OG, BR, P	Św-Db	Dbs 50-60, Św 20-30, So, Oi, Jd in. 10	IIIb/Ib
		pozostałe w war. 1	Św-So	So 60-70, Św 20-30, Brz, Dbs, Lp i inne 10-20	Ib/IIIa
	2	wszystkie	OI-Św-Dbs	Dbs 40-50, Św 20-30, OI 20, Brz i in. 20	IIb/Ib
LMb 0,02%		wszystkie	Brz-OI	OI 50-60, Brz 30-40, So, Św in. 10	wył. z użytk.

TSL	wa-riant	Cechy gleb	TD	Docelowy skład gatunkowy (%) drzewostanów i struktura	Prop. rębnia (zasadnicza/ zastępcza)
Lśw (3,6%)	1	wszystkie podtypy na utworach spiętrzonych, szczególnie na terenach Wału Żarskiego (l-ctwa Mirostowice, Baszkowo)	Db-Jd-Bk	struktura IIp., Bk 40-60, Jd 20-30, Dbs 20-30, Lp, Jw, Kl, Gb inne 10-20	IIIb/IIb
		pozostałe gleby i położenia	Bk-Db	struktura IIp., Dbs 60-70, Bk 20-30, Lp, Jw, Gb, Jd i inne 10-20	IIb/IIIb
	2	położenia płaskie	Db	Dbs 80, Bk, Gb, Lp, Jw, Kl, Wz, Js i in. 20	IIb/IIIb
		wszystkie podtypy na utworach spiętrzonych, szczególnie na terenach Wału Żarskiego (l-ctwa Mirostowice, Baszkowo)	Jd-Db	Dbs 60-70, Jd 20-30, Gb, Lp, Jw, Kl, Wz, Js i in. 10-20	IIb/IIIb
Lw (1,2%)	1	wszystkie	Dbs	struktura IIp., Dbs 70-80, Wz 10-20, Lp, Jd, Wz, Kl, Gb, Js i inne 10	IIb/IIIb
	2	wszystkie	Wz-Js-Dbs	struktura wielopiętrowa: Dbs 40-50, Js 20-30, Wz 20-30, Ol, Jw, Lp i inne 10	IIb/IIIb
LI (1,2%)	1	wszystkie	Tp-Wz-Dbs	Dbs 50-60, Wz 20-30, Tpb (Tpc) 20-30, Wz, Js, Lp, Kl i inne 10	IIIb/IIIa
	2	wszystkie	Wz-Js-Db	struktura wielopiętrowa: Dbs 40-50, Js 20-30, Wz 20-30, Tp, Ol, Jw, Kl, Lp i inne 10	IIb/IIIb
	3	wszystkie	Wb-Tp	Tpb, Tpc 60-70, Wb 20-30, Wz, Js, i inne 10	wył. z użytk.
OI (0,1%)	1	wszystkie	Brz-OI	OI 70, Brz 20-30, Wz, i in. 10	Ib/IIb
	2	wszystkie	OI	OI 90, Brz in 10	Ib/IIb
	3	wszystkie	OI	OI 90, Wb in. 10	wył. z użytk.
OIJ 0,05%	1	wszystkie	OI-Js	Js 50-60, OI 30, Wz, Dbs i inne 10-20	IIb/Ib
	2	wszystkie	Js-OI	OI 60-70, Js 20-30, Wz i in. 10	wył. z użytk.

Odmienne zasady ustalania i realizowania TD (a w zasadzie Typów Lasu), będą obowiązywały na siedliskach przyrodniczych z I Załącznika do Dyrektywy Siedliskowej, które występują w nadleśnictwie.

Zasady te zestawiono w poniższej tabeli:

KRAINA V

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	TD (Typy Lasu)	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
Kwaśna buczyna niżowa (<i>Luzulo pilosae - Fagetum</i>)	9110-1	LMśw, rzadziej Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 – 80-90% a2 – 0-5%	Bk	Ip. Bk 100 IIp. Bk, Św, Dbb, Lpd 100
Grąd środkowoeuropejski (<i>Galio-Carpinetum</i>)	9170-1	LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-80% a2 - 50-60%	Gb-Db	Ip. Dbs, 40-60, Lpd 20-30 Klzw, Jw, Bk, Jd i in. 10-30 IIp. Gb 50-70, Lpd 10-30, Bk, Klzw, Klp i in. 10-20

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	TD (Typy Lasu)	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
		LMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Gb-Db	Ip. Dbs 50-70; Gb 20-30, Lpd, Jw i in. 10-30 Ilp. Gb 30-70, Lpd 10-60, Klzw, Klp i in. 10-20
		Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Gb-Db	Ip. Dbs 50-70, Lpd 20-30, Klzw, Jw, Gb, Jd i in. 10-30 Ilp. Gb 60-80, Lpd, Klzw, Klp Bk i in. 20-40
		Lw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	Gb-Db	Ip. Dbs 60-70, Gb 20-30, Lpd, Jw i in. 20-30 Ilp. Gb 60-80, Lpd, Klzw, Klp i in. 20-40
Śródładowe kwaśne dąbrowy (<i>Calamagrostio-Quercetum</i> , <i>Molinio-Quercetum</i>)	9190-2	BMśw Typowa struktura drzewostanu a - 70-90%	Db	Dbb, Dbs 60-70; So 15-25 Bk, Św i in. 0-10 Brzb 0-5
		BMw Typowa struktura drzewostanu a - 70-90%	Db	Dbb, Dbs 60-70; So 15-25 Brzb, Św 0-10
		LMśw Typowa struktura drzewostanu a - 70-100%	Db	Dbb, Dbs 60-80 So 10-15 Bk, Św, Jd, Os i in. 0-10 Brzb 0-5
		LMw Typowa struktura drzewostanu a - 70-90%	Db	Dbb, Dbs 60-80 So 10-15 Brzb 0-10 Bk, Św, Os i in. 0-5
		Lśw Typowa struktura drzewostanu a - 80-100%	Db	Dbb, Dbs 80-100 Bk, Jd, Os i in. 0-20 Brzb, So, Św 0-10
Niżowy łęg olszowo-jesionowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	91E0-3	OIJ (Lłb) Typowa struktura drzewostanu a -60-80%	Js-OI OI-Js	OI 50-70 Js 20-40 Wz i in. 0-10
Podgórski łęg jesionowy (<i>Carici remotae-Fraxinetum</i>)	91E0-5	OIJ (Lłb) Typowa struktura drzewostanu a - 60-80%	OI-Js	Js 50-70 OI 20-30 Jw, Bk, Klzw, Klp, Wzg i in. 10-30
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu Drzewostan dwu-, trzy piętrowy	Db-Wz-Js	Ip.Js 20-60 Wzp 20-60 Dbs 20-30 Wzg, Wzs, OI, Lpd, Klzw, Tpb i in. 10 Ilp. Wzs 50 Gb 30 Tpb, Klp, Lpd i in. 20 IIIp. Czmzw, Gb, Lp, Klzw, Klp, Jb i in.
Brzezina bagienna (<i>Vaccinio uliginosi-Betuleutum pubescentis</i>)	91D0-1	BMb Typowa struktura drzewostanu a - 90-100%	So-Brzo	Brzo 50-60 So 20-30 Św i in. 10-20
Bór bagienny sosnowy (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	91D0-2	Bb Typowa struktura drzewostanu a - 60-70%	So	So 90-95 Brzo i in. 5-10
Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-pinetum</i>)	91T0	Bs Typowa struktura drzewostanu a - 50-60%	So	So 90-95 Brz 5-10

W przypadku stwierdzenia innych siedlisk przyrodniczych lub innych typów siedliskowych lasu związanych z tymi siedliskami Wykonawca uzupełni powyższą tabelę w oparciu o najnowsze opracowania fitosocjologiczne związane z tym regionem.

Typy drzewostanu dla zagospodarowania pasów biologicznych.

Pasy biologiczne należy zagospodarowywać stosując zasadniczo TD Brz, na siedliskach lasowych wskazane jest stosowanie TD złożonego z innych gatunków liściastych (w przypadku przebiegu wzdłuż dróg publicznych z szerszym wykorzystaniem Lp, Kl, Jw). Odstępuje się od rygorystycznego przypisywania TD do poszczególnych siedlisk i oceniania na tej podstawie zgodności z TD.

4. Wieki rębności

Przyjęto następujące wieki rębności:

Db – 140 lat
Js, Wz – 120 lat
So, Bk, Md, Dg, Jd, Dbc – 100 lat
Św -80 lat
Gb, Brz, Ol, Kl, Jw, Lp – 80 lat
Ak, Ol odr., Os, – 60 lat
Tp, Wb, Olsz – 40 lat

Wieki rębności dla Db, So, Bk i Św przyjęto w oparciu o Zarządzenie nr 36 DGLP z dnia 19.05.2004 r. Dla pozostałych gatunków podstawą określenia był §83 ust.3 IUL lub obowiązujący PUL.

5. Podział na gospodarstwa

Należy przyjąć następujący podział na gospodarstwa:

- gospodarstwo specjalne (S),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), w tym:
  - zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach borowych i olsach typowych,
  - przerębowo - zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach lasowych i olsach jesionowych.

Do gospodarstwa specjalnego (S) należy zaliczyć:

- > wyłączone drzewostany nasienne (oddz. 124f, 131a leśnictwa Baszkowo o łącznej powierzchni 11,46 ha);
- > lasy w rejestrze zabytków,
- > powierzchniowe pomniki przyrody – obręb Iłowa: 65b, obręb Żagań: 228p,r,s
- > lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody - obr. Żagań: oddz. 228p,r,s, 143f – łącznie 7,20 ha,
- > lasy mające stanowić rezerwar martwego drewna (wg PZO obszaru N2000 „Dolina Dolnej Kwisy”) leśnictwo Małomice 252a, 252cx, 252bx, 304j,
- > siedliska przyrodnicze w stanie zachowania „A”,
- > drzewostany na siedliskach bagiennych i łągowych (Bb, BMb, LMb) oraz Ol, OIJ, Lł – w 3 wariantach uwilgotnienia, a także siedliska Bs,
- > lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa, w tym rezerwa drewna na pniu,
- > drzewostany o charakterze parkowym:
  - obręb Żagań: 143f, 228rx, 228sx – łącznie 3,33 ha, obręb Iłowa: 31m, 29i, 138w, 140w – łącznie 5,27 ha,
  - > lasy badawcze i doświadczalne: obręb Żagań: 20m, 24i, 371c.
  - > strefy całorocznej miejsc rozrodu ptaków.

Generalną zasadą w tym gospodarstwie będzie nieplanowanie zadań z zakresu użytkowania lasu, zwłaszcza użytkowania rębego.

Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do gospodarstwa specjalnego może w uzasadnionych przypadkach wykraczać poza przedstawione powyżej kryteria, dlatego podlega on będzie zatwierdzeniu podczas odbioru prac terenowych.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) powinny zostać zaliczone wszystkie drzewostany w lasach ochronnych z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) zaliczyć należy pozostałe lasy. O przyjęciu zrębowego lub przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania decydują siedliska – zgodnie z § 82 ust. 5 IUL. Pozycje planowane do użytkowania rębego rębnią IIIa na siedlisku BMśw należy zaliczyć do przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania.

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych

Wielkość etatu użytkowania rębego zostanie przyjęta na NTG, po analizie etatów cząstkowych, wskaźników i modeli rozwoju stanu zasobów drzewnych, przedstawionych przez wykonawcę planu, zgodnie z § 89. IUL.

Rodzaje rębni powinny zostać zaprojektowane zgodnie z ustaleniami KZP z uwzględnieniem Zasad hodowli lasu.

W doborze rodzaju rębni powinny zostać uwzględnione potrzeby konkretnych drzewostanów, w nawiązaniu do warunków siedliskowych, typów drzewostanów i funkcji ochronnych.

Przyjęto wyjściowe parametry i założenia planu cięć niezbędne do wykonania planu aplikacją TAXATOR PLAN CIĘĆ:

Nawroty cięć:

- * w gospodarstwie specjalnym i w lasach ochronnych na siedliskach wilgotnych - minimum 7 letni,
- * w lasach ochronnych na siedliskach świeżych - 5 letni,
- * w lasach gospodarczych - 4 letni.

Maksymalna powierzchnia działki zrębowej:

- * przy rębni Ib na siedliskach wilgotnych – maksimum 3 ha,
- * pozostałe pozycje z Rb. Ib – 4 ha,
- * rębnie częściowe IIa i III: zasadniczo 6 ha z dopuszczeniem całych pododdziałów o pow. do 7 ha w Rb. IIIa i 9 ha w Rb. IIIb,
- * rębnia IIb – do 4 ha.

Nabór drzewostanów do użytkowania:

* wg wskazówek ustalonych na gruncie we wszystkich gospodarstwach (potencjalne pozycje rębne uzgodnione wcześniej do pozostawienia bez zabiegu lub przeznaczone do trzebieży, nie wchodzi do planu cięć),

Wstępne wyznaczenie drzewostanów do planu cięć:

- * w gospodarstwie G: drzewostany przeszlorębne, rębne oraz bliskorębne z jednej podklasy wieku jeśli wchodzi do pasa zrębowego z drzewostanami rębnymi,
- * w pozostałych gospodarstwach tylko wg potrzeb hodowlanych (wskazań gospodarczych).

Okresy odnowienia i uprzątnięcia:

- okres odnowienia w przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania i w gospodarstwie lasów ochronnych -15 lat,
- okres uprzątnięcia w KO – 10 lat.

Procent miąższości przewidzianej do pozyskania:

- * w przypadku Rb. Ib przyjęcie do planu cięć 95% miąższości drzew na działce zrębowej,
- * w przypadku cięć uprzątających w rębniach częściowych przyjęcie do planu cięć 95% miąższości drzew na działce zrębowej.

Cięcia rębne należy projektować w ramach ostępów stałych. W przypadku występowania bloków drzewostanów rębnych należy stosować ostępy przejściowe.

Należy dopuścić możliwość użytkowania rębego drzewostanu rębnią IIIa,b na 2 pasach manipulacyjnych w 10-leciu, z zachowaniem następstwa cięć przy cięciach uprzętających.

Wykaz projektowanych cięć użytków rębnych I-go 10-lecia powinien zostać sporządzony obrębami leśnymi, z podziałem na działki zrębowe - bez przydziału na lata.

Przy drogach krajowych, wojewódzkich oraz przy ciekach i zbiornikach wodnych, w miarę możliwości, powinny być projektowane rębnie złożone, zaś na słabych siedliskach - rębnia zupełna z pozostawieniem pasów ochronnych o szerokości ok. 30 m. W przypadku prostopadłego przebiegu pasów zrębowych w stosunku do tych dróg, należy planować działki zrębowe do krawędzi drogi, w razie potrzeby redukując masę do pozyskania do 80-90%. Pozostawienie pasów przejściowych (ekotonowych) odbywać będzie się w trakcie realizacji zabiegu - jako pozostawianie kęp. W przypadku sąsiedztwa lasów z osiedlami mieszkaniowymi stosowane będą szerokie pasy ekotonowe lub będzie się odstępować od użytkowania rębego.

Przy projektowaniu działek zrębowych należy wykorzystywać przede wszystkim naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy itp.

Rębnie gniazdowe należy projektować, jeśli kształt i powierzchnia (minimum 1,50-2,00 ha) pozycji zrębowych umożliwi zlokalizowanie gniazd zgodnie z Zasadami hodowli lasu.

Zaleca się odstępować od użytkowania rębego na siedliskach olsów zlokalizowanych wzdłuż cieków, stawów lub seminaturalnych zbiorników wodnych (lasy wodochronne, siedliska przyrodnicze, presja bobrów).

Należy wyłączyć z użytkowania pas ochronny drogi krajowej nr 18 (projektowana A18) w oddz. 84p,y oraz lasy w pobliżu osiedli mieszkaniowych w obrębie łowa oddz.: 88a, 174c, 209t oraz w obrębie Żagań oddz.:1x,s,o, 3ad, 5h,l

Wykonawca PUL przeznaczy do usunięcia i opisze we wskazaniach gospodarczych, poszerzenie dojazdów pożarowych, zgodnie z opracowaniem docelowej sieci dróg w nadleśnictwie. Zostaną również wskazane i przeznaczone do przecięcia fragmenty nieczytelnych linii oddziałowych.

Zagospodarowanie pasów biologicznych metodą zrębową w drzewostanach sosnowych należy rozpoczynać od wieku 71 lat.

W przypadku poszerzania dojazdów pożarowych i linii oddziałowych masa pochodząca z zabiegu będzie zaliczana do użytków rębnych niezaliczonych w poczet etatu powierzchniowego.

Projekt lokalizacji cięć rębnych należy uzgodnić protokolarnie z nadleśniczym i przedstawicielem RDLP po uzgodnieniu ze stroną wojskową.

7. Wykaz drzewostanów do przebudowy

Szczegółowy wykaz drzewostanów do przebudowy należy wykonać w oparciu o § 40 IUL z wykorzystaniem wytycznych, określonych w pkt 9. (część A) niniejszego protokołu.

8. Wytyczne w sprawie użytkowania przedrębego oraz pielęgnacji upraw i młodników

Podczas taksacji, dla każdego drzewostanu należy określić rodzaj potrzebnego cięcia pielęgnacyjnego (CP-P, TW, TP) z uwzględnieniem ilości nawrotów (w zasadzie tylko dla TW) i pilności zabiegu (tylko dla CP i CP-P) lub brak potrzeby wykonania zabiegu pielęgnacyjnego (dotyczy to przede wszystkim potencjalnych TP).

Dla drzewostanów przewidzianych do czyszczeń późnych należy zaprojektować CP-P, jeśli planowane jest pozyskanie grubizny, albo CP - zabieg bez pozyskania masy. Oba zabiegi zaliczają się do pielęgnowania młodników, które zostanie podsumowane pod tabelą XVIII planu u.l.

CW i CP należy projektować również w razie potrzeby w KO i dolesionych lukach (PNSW). Dwunawrotowe cięcia pielęgnacyjne TW będą planowane w drzewostanach, wykazujących dużą dynamikę wzrostu i tendencje do nieprawidłowej smukłości drzew. Rozmiar wykonania zabiegów w dwóch nawrotach, zostanie uzgodniony z nadleśniczym i zatwierdzony podczas odbioru prac terenowych.

W częściach wydzieleń stanowiących fragmenty nieobjęte działkami zrębowymi, dla których przewiduje się inicjowanie odnowień naturalnych należy projektować TP. Lokalizacja obszarów, dla

których będzie planowane odnowienie naturalne zostaną wytypowane przez Wykonawcę PUL wspólnie z nadleśnictwem.

W opisanu ogólnym należy sporządzić wykaz cięć dwunawrotowych oraz pozycji bez zabiegu gospodarczego, z uzasadnieniem tak przyjętego postępowania. Z uzasadniania pozycji bez wskazań gospodarczych należy odstąpić w przypadkach; rezerwatów, stref ochronnych i drzewostanów uznanych za ekosystemy referencyjne.

Zgodnie z § 46., ust. 13. Instrukcji urządzania lasu, nie będą planowane pielęgnacje projektowanych upraw. Powierzchnia pielęgnowania upraw dotyczyć będzie tylko upraw istniejących na gruncie, wg stanu na 1 stycznia 2020 r.

W tabeli XVIII będzie rozbitcie na pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne (wg wskazań gospodarczych); jednak jako wiążąca do wykonania będzie określona jedna powierzchnia pielęgnowania upraw, co jest zgodne z § 42, ust.4a Zasad hodowli lasu.

Rozmiar miazszościowy użytków przedrębnych zostanie określony przez NTG - globalnie dla poszczególnych obrębów leśnych na podstawie:

- wskaźników wyliczonych w programie TAXATOR z uwzględnieniem wyliczeń opartych na modelach wzrostu drzewostanów,
- wykonania w okresie ubiegłym (5 i 10 lat poprzedniego planu),
- z uwzględnieniem progu 75% przyrostu drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębnym w dziesięcioleciu.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Zasady kwalifikowania rodzajów siedlisk do poszczególnych typów drzewostanu określono w pkt 3 (część B) niniejszego protokołu.

Decyzja o przyjęciu stosownego wariantu TD, dokonana zostanie przez taksatora wg szczegółowej tabeli przedstawionej w protokole KZP. Tak ustalony TD będzie stanowił wzorcowy schemat docelowego składu gatunkowego drzewostanów i struktury pionowej. Występowanie na gruncie zamiennie Bk/Db, Db/Js, Wz/Js, itp. nie będzie skutkowało uznaniem drzewostanu za niezgodny z TD.

Dla prawidłowego określenia TD, Wykonawca wyposaży taksatorów - w ramach prac przygotowawczych - w wydruk bądź projekt na urządzeniu mobilnym zawierający warstwę siedlisk operatu siedliskowego, z uwzględnieniem rodzaju geologicznego siedliska. Taksator uwzględni również typy lasu dla siedlisk przyrodniczych.

Pozostałe wytyczne:

- w opisanu ogólnym należy przewidzieć możliwość zastępowania jesionu w orientacyjnych składach gatunkowych upraw zakładanych na siedliskach wilgotnych, zgodnie z pismem dyrektora RDLP w Zielonej Górze, zn.spr. ZZ-7120-7/2008 z dnia 19.12.2008 r.
- w uzasadnionych przypadkach dopuścić należy możliwość zamiennego stosowania gatunków dębów. Należy jednak trzymać się zasady, by nie wprowadzać Dbb na siedliskach: Lw, Lł i OIJ.
- podsadzenia produkcyjne należy projektować w ramach kryteriów przebudowy typu B.
- do dolesień należy planować luki, których zagospodarowanie jest zasadne (odpowiednio duża powierzchnia, warunki świetlne, żyzność siedliska) oraz luki wynikające z naruszenia stanu posiadania. Dolesień luk nie należy planować w obszarze stref funkcjonalnych poligonu.
- wprowadzanie podszytów należy projektować w przypadkach ograniczonych do obszarów pierwotnych ognisk gradacyjnych, w monokulturach sosnowych na żyzniejszych rodzajach siedlisk Bśw oraz słabszych BMśw.
- rozmiar i lokalizacja zaprojektowanych podsadzeń i podszytów zostaną przedstawione na odbiorze prac terenowych, po wstępnym uzgodnieniu z nadleśnictwem i ostatecznym – z RDLP.
- do czasu wprowadzenia do SILP czynności PU (pielęgnowanie upraw) należy w planie u.l. w dotychczasowy sposób projektować zabiegi dotyczące pielęgnowania upraw z rozbitciem na PIEL i CW.

- melioracje agrotechniczne należy planować dla zrębów zupełnych oraz na powierzchniach do odnowienia przy rębniach złożonych, a także przy zalesieniach, poprawkach, podszytach i podsadzeniach.
- bloki upraw pochodnych należy przyjąć zgodnie z programem na lata 2011- 2035 przyjętym przez nadleśnictwo po jego weryfikacji w uzgodnieniu z RDLP.
- w związku z brakiem cechy „uprawa pochodna” , uprawy i młodniki o znanym pochodzeniu (będące także w rozproszeniu poza blokami) należy opisywać w polu informacje różne.
- Wykonawca projektu PUL wytypuje podczas taksacji drzewostany sosnowe, jako propozycje do uznania za GDN. Po wytypowaniu obiektów zostanie przeprowadzony przegląd i kwalifikacja do uznania za GDN.
- zgodnie z zasadami IUL (§46), w PUL nie projektuje się cięć sanitarno-selekcyjnych w GDN-ach. Dla GDN-ów będą planowane trzebieże późne lub cięcia rębne. Cięcia sanitarno-selekcyjne stanowią formę realizacji zabiegu w ramach TP, a potrzeba ich wykonania jest określana przez nadleśnictwo.
- nie należy opisywać jako KO zwartych drzewostanów II-III klas wieku z nieogrodzonym podsadzeniem lub podrostem dębu lub buka, jeśli młode pokolenie nie cechuje się dynamiką wzrostową i stabilnym pokryciem powierzchni.
- Wykonawca PUL zinventaryzuje i zestawi istniejące odnowienia naturalne określając cechę dla warstwy podrost i podrost IIp. Pozostałe warstwy: nalot, pods. jednoznacznie wskazują na pochodzenie.
- orientacyjne wielkości poprawek, uzupełnień i pielęgnacji projektowanych upraw należy opisać ogólnie w elaboracie, bez przypisywania tych wskazań do konkretnych wydzieleń. Przy symulacji powierzchni poprawek uwzględnić % wykonania za ostatnie 10 lat (wg analizy gospodarki przeszłej) oraz próg 20%.

10. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej

W celu określenia stanu sanitarnego lasu zostaną zinventaryzowane istotne (pow. 10%) uszkodzenia, zgodnie z instrukcją u.I. Należy odnotować szkody spowodowane eksploatacją poligonu, w tym drzewostany postrzelane. Poza poligonem drzewostany postrzelane występują w leśnictwie Cietrzewo, oddz. 84o,y.

Wszystkie dane zarejestrowane w trakcie prac taksacyjnych, jak również uzyskane z nadleśnictwa, w tym ogniska gradacyjne zostaną przedstawione na mapie przeglądowej ochrony lasu w skali 1: 25 000, która będzie opracowana zgodnie z instrukcją u.I. i omówiona w elaboracie.

Należy włączyć do opracowania tego rozdziału, przyjęte przez nadleśnictwo zasady kompleksowego zagospodarowania drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych.

Plan ochrony przeciwpożarowej zostanie opracowany zgodnie z obowiązującą instrukcją z 2011 r., rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Szczegóły odnośnie procedury sporządzania i zatwierdzania części PUL dotyczącej ochrony przeciwpożarowej zawarte są w „Ramowych wytycznych w zakresie procedur tworzenia i uzgadniania projektu PUL w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej” z września 2014 r.

Należy zwrócić uwagę na przebieg pasów bezleśnych biegnących wzdłuż linii kolejowej. Jeśli pas przebiega przez grunty leśne nadleśnictwa i spełnia kryteria wyłączenia liniowego, dla którego określa się powierzchnię (szer. 3-10 m), wyłączenia takie należy opisywać jako PAS PPOŻ. Dla ułatwienia tego zadania nadleśnictwo przekaże Wykonawcy projektu PUL wyniki inwentaryzacji takich pasów.

Sieć dróg (dojazdów pożarowych na gruntach leśnych) należy przyjąć zgodnie z docelową siecią dróg opracowaną zgodnie z instrukcją wprowadzoną zarządzeniem nr 28 DGLP z dnia 27 kwietnia 2018 r., która powinna być wykonana najpóźniej w roku 2019 na zlecenie nadleśnictwa.

Istniejąca sieć pasów ppoż. typu C i D (biologicznych) funkcjonuje w obrębie Żagań zostanie utrzymana, a ich zagospodarowanie ma być kontynuowane. W przypadku zmian granic pola roboczego zostanie również zmieniona lokalizacja pasa typu C okalającego pole robocze.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Teren obrębu leśnego Żagań, ze względu na obecność czynnego poligonu wojskowego jest w znacznej części tzw. terenem zamkniętym, objętym zakazem wstępu. Wpływa to znacząco na ograniczone możliwości udostępniania terenów leśnych oraz zagospodarowanie rekreacyjnego nadleśnictwa.

Obecnie na terenie Nadleśnictwa Żagań funkcjonuje osiem miejsc postoju pojazdów zlokalizowanych wzdłuż dróg publicznych. Oprócz tego została wytyczona i oznakowana stała trasa pieszo-rowerowa prowadząca przez Leśnictwo Karliki o długości około 5 km.

W opracowaniu ogólnym PUL należy uwzględnić ww. obiekty oraz aktualny wykaz ścieżek edukacyjnych, a ich lokalizację należy umieścić na odpowiednich mapach.

Opracowanie w tym temacie należy wykonać zgodnie z § 108, 109 instrukcji u.l. z zaznaczeniem na mapach m.in. istniejących i planowanych obiektów:

- obiekty liniowe: szlaki turystyczne, ścieżki (rowerowe, konne, dydaktyczne),
- obiekty edukacji leśnej,
- miejsca biwakowe,
- osobliwości turystyczne.

Należy również uwzględnić na mapach planowany przebieg rozbudowy ścieżki zgodnie z koncepcją nadleśnictwa.

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

W ramach ubocznego użytkowania lasu Nadleśnictwo Żagań zamierza prowadzić niewielkie pozyskanie choinek z podszytów, przy okazji wykonywania cięć pielęgnacyjnych oraz spod linii energetycznych. Wspólnie z Wykonawcą projektu PUL zostanie wytypowane miejsce na założenie jednej plantacji choinkowej.

Gospodarka łowiecka w lasach nadleśnictwa prowadzona jest na podstawie Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego dla IV Rejonu Hodowlanego, który opracowany został na lata 2017 – 2027.

Nadleśnictwo wnosi o sporządzenie mapy przeglądowej zagospodarowania łowieckiego z zaznaczonymi granicami obwodów łowieckich z wewnętrznym podziałem na sektory, poletek łowieckich i lokalizacją urządzeń łowieckich stałych (ambony, buchtowiska), które to dane zostaną udostępnione przez nadleśnictwo. Granice obwodów łowieckich przyjąć wg stanu na dzień 1.01.2021 r. Ogólny kierunek działalności gospodarki łowieckiej opisany w PUL musi opierać się na obowiązującym WŁPH.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w PUL zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

Kierunkowe potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej zostaną opracowane zgodnie z § 108 IUL, w ścisłej współpracy z nadleśnictwem.

W ramach tworzenia wydzieleń literowanych i nieliterowanych dla napowietrznych i kablowych linii energetycznych, należy dokonać aktualizacji ich szerokości i powierzchni w oparciu o dane zawarte w wykazach linii energetycznych stanowiących załączniki do zawartych umów o ustanowienie służebności przesyłu. Szerokości i powierzchnie linii energetycznych należy przyjąć zgodnie z tymi wykazami w taki sposób, że:

- jeśli szerokości istniejące są mniejsze od szerokości pasa wymaganego – to zgodnie z szerokością istniejącą (poszerzanie linii będzie wymagało zastosowania przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych),

- gdy szerokość linii energetycznych jest większa od wymaganej przez operatora – to zgodnie z szerokością wymaganą. Decyzja o przyjęciu wskazań gospodarczych dla pozostałej (okrajkowej) powierzchni zapadnie w uzgodnieniu z leśniczym i nadleśniczym - po zakończeniu inwentaryzacji.

W opisie taksacyjnym tych obiektów, w informacjach dodatkowych, należy zawrzeć informacje o numerze linii oraz nazwie operatora, który ją użytkuje.

Analogicznie należy inwentaryzować grunty leśne (Ls) objęte umowami służebności przesyłu innych mediów (np. GAZ-SYSTEM).

W warstwie LMN należy ująć również wszystkie inne obiekty infrastruktury liniowej (nadziemnej i podziemnej) wraz z dostępnymi atrybutami je charakteryzującymi. Dane dotyczące infrastruktury podziemnej przekazać Wykonawcy nadleśnictwo. Ujawnieniu w LMN podlegałyby również obiekty infrastruktury wydzielone w odrębne wydzielienia literowane (jako dodatkowe warstwy w bazie obiektów liniowych). Informację o istniejącej infrastrukturze liniowej przygotowują służby nadleśnictwa w formie i czasie uzgodnionym z Wykonawcą prac.

W wytycznych należy również ująć wnioski wynikające z opracowania docelowej sieci dróg w nadleśnictwie.

W opisanym ogólnym należy posłużyć się założeniami Programu Gospodarowania Zasobami Lokalowymi Nadleśnictwa Żagań (aktualnie w opracowaniu).

Należy poprawić i uzupełnić przebieg cieków i rowów znajdujących się w stanie posiadania nadleśnictwa (w oparciu o NMT). Warstwa budynków, budowli i innych obiektów infrastruktury zostanie przyjęta wg aktualnej LMN. Nie będą prowadzone dodatkowe pomiary i weryfikacja danych, gdyż to wykracza poza tematykę projektu PUL. Szlaki technologiczne nie będą inwentaryzowane i wnoszone na mapy.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Syntetyczną ocenę warunków ekonomicznych prowadzenia gospodarki leśnej należy w PUL opracować, z uwzględnieniem polityk i planów zagospodarowania przestrzennego regionu.

Warunki ekonomiczne będące wynikiem sporządzanego PUL mają zostać zobrazowane w postaci tabel XIX i XX, przewidzianych w IUL.

Nie będzie się sporządzać specjalistycznej ekspertyzy ekonomicznej, zawierającej prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa. zostanie natomiast wykonana analiza strat spowodowanych wyłączeniem z gospodarki leśnej obszaru poligonu. Temat został opisany w rozdziale A.17 niniejszego protokołu.

15. Wytyczne w zakresie szczegółowości prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego należy sporządzić zgodnie z § 123 IUL, przy ewentualnym wykorzystaniu programów informatycznych, będących w posiadaniu wykonawcy PUL.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody

Weryfikacja dotychczasowego Programu ochrony przyrody będzie polegać na uaktualnieniu opisu stanu przyrody w obszarze terytorialnego zasięgu nadleśnictwa oraz określenia potrzeb w zakresie jej ochrony.

Program powinien być zaktualizowany o elementy zinwentaryzowane w trakcie terenowych prac urzędniowych. W ramach inwentaryzacji stanowisk grzybów i roślin chronionych należy te stanowiska oznaczyć na szkicach terenowych lub w projektach na urządzeniach mobilnych wg rzeczywistej lokalizacji. Lokalizacje te mają zostać następnie przeniesione na ostateczne mapy

przeglądowe w temacie ochrony przyrody. W POP należy ująć również dane dostarczone przez nadleśnictwo, w tym zebrane podczas inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej przez Lasy Państwowe (zweryfikowana terenowo przez Wykonawcę PUL baza INVENT) oraz powstałe w wyniku na bieżąco prowadzonego monitoringu przyrodniczego.

Program ochrony przyrody winien zostać zaktualizowany o informacje związane z siecią Natura 2000, akty prawne i zadania ochronne w nich zawarte. Opracowanie winno przedstawiać zasady działań gospodarczych w obszarze Natura 2000 „Małomickie Łęgi” (brak PZO), ze szczególnym uwzględnieniem orientacyjnych składów upraw i typów lasu na siedliskach przyrodniczych.

Program winien zawierać kompleksowy plan działań ochronnych. Ponadto aktualizacja POP powinna objąć wykonanie mapy przeglądowej walorów przyrodniczo – kulturowych w skali 1:25 000. Przy wykorzystaniu danych przestrzennych (mapy numerycznego modelu terenu, ortozdjęcia, mapy AZP) należy prawidłowo zlokalizować czytelne obiekty archeologiczne. Aktualizacja adresów leśnych lasów pogrupowanych jako HCVF zostanie wykonana przez Wykonawcę projektu PUL.

17. Wytyczne w zakresie wydruku map tematycznych

Mapy tematyczne należy wykonać zgodnie z instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych, zawartych w tomie III IUL, z uwzględnieniem opisanych w protokole KZP elementów fakultatywnych. Ilość egzemplarzy do wydruku została opisana w pkt A.12 niniejszego protokołu.

18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urzędzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000

Obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu urzędzenia lasu, wynika z przyjętego stanowiska Ministerstwa Środowiska w sprawie poddania planów, strategii i programów z dziedziny leśnictwa, przepisom Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 ze zm.). Procedura zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi, opisanymi § 129 IUL, z uwzględnieniem Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urzędzenia lasu, wprowadzone do stosowania w dniu 28.08.2013 r. przez Głównego Konserwatora Przyrody.

19. Inne specyficzne zagadnienia

1. W wyniku przeprowadzonych prac urzędzeniowych należy sporządzić dodatkowo następujące wykazy i zestawienia:

- książkę walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu wraz z bazą danych w formacie Excel,

2. Nie należy inwentaryzować miąższości podrostów i podrostów o charakterze dolnego piętra (w tym nie obejmować ich pomiarem podczas zakładania powierzchni próbnych kołowych).

3. W Nadleśnictwie Żagań Znaczące ograniczenia związane z prowadzeniem gospodarki leśnej wynikają z funkcjonującego na gruntach będących w zarządzie nadleśnictwa kompleksu poligonowego nr K-550.

Warunki użytkowania lasów na potrzeby związane z obronnością i bezpieczeństwem Państwa regulują Porozumienia Ministra Obrony Narodowej i Ministra Środowiska z dnia 5 lipca 2013 r. oraz aneks nr 1 z dnia 8 czerwca 2015 r. Porozumienie to stanowiło podstawę zawarcia umów przekazania nieruchomości w użytkowanie dla RZI w Zielonej Górze.

Nadleśnictwo w chwili obecnej posiada trzy umowy (z dnia 2004-12-28 wraz z późniejszymi aneksami, nr U-1/14 z dnia 2014-04-04 oraz nr U-3/2017 z dnia 28 marca 2017r.) przekazania nieruchomości w użytkowanie zawarte z Rejonowym Zarządem Infrastruktury w Zielonej Górze. Łączna powierzchnia objęta umowami wynosi 9135,2091 ha. Kompleks poligonowy jest terenem czasowo niedostępnym dla prowadzenia gospodarki leśnej.

Zgodnie z aktualnymi zapisami umów miesiące kwiecień i październik przeznaczone są na prowadzenie prac leśnych. W tym czasie na poligonach (placach ćwiczeń) nie mogą odbywać się ćwiczenia i szkolenia wojsk. Możliwe jest odstępstwo od powyższych terminów dotyczące wykonywania ćwiczeń i szkoleń lub ustalenie innego terminu wykonania prac leśnych po uzgodnieniu tego z nadleśnictwem. Wobec powyższego prowadzenie gospodarki leśnej na terenach poligonowych podlega istotnym ograniczeniom czasowym.

W trakcie ostatniej rewizji PUL opracowanego na lata 2011-2020 wyodrębnione zostały następujące strefy funkcjonalne, którym przypisano określone sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.:

1. **Strefa otwartej przestrzeni** - nie są wykonywane żadne prace gospodarcze w zakresie gospodarki leśnej. Ewentualne pozyskanie surowca drzewnego jest możliwe w uzgodnieniu z Nadleśnictwem Żagań.

- a) **1a. lądowisko** - rejon lądowań śmigłowców;
- b) **1b. strzelnica piechoty** – rejon strzelań z broni ręcznej (stanowi określoną powierzchnię terenu obejmującą: urządzenia strzelniczy, strzelanie z broni ręcznej amunicją ćwiczebną i bojową z odległością celów do 1000 m.).
- c) **1c. strzelnica czołgowa i bojowych wozów piechoty** – rejon strzelań z broni pokładowej wozów bojowych i czołgów. (stanowi określoną powierzchnię terenu obejmującą: urządzenia strzelniczy, trasy ruchu wozów bojowych i czołgów oraz innego uzbrojenia wykonującego strzelania wraz z ich nawrotami, trasy powrotu, stanowiska ustawiania celi ruchomych, torowiska celi ruchomych, schrony z urządzeniami wspomagającymi strzelania, rejon ustawiania celi (pole tarczowe), miejsca upadku pocisków wraz ze strefami rażenia odłamkami.
- d) **1d. pas ćwiczeń taktycznych** – rejon strzelań i ruchu sprzętu wojskowego (stanowi określoną powierzchnię terenu obejmującą: urządzenia pasa ćwiczeń taktycznych, na pasach taktycznych – trasy, rejony działania wozów bojowych i czołgów oraz innego uzbrojenia wykonującego ćwiczenia z przemieszczaniem wojsk).

2. **Zalesiona strefa bezpieczeństwa**

- a) **2a** - (lasy ochronne), utworzone w celu zabezpieczenia ludzi i sprzętu oraz oddzielenia poszczególnych obiektów szkoleniowych tak, by ćwiczące wojska nie przeszkadzały i nie zagrażały sobie wzajemnie. Strefy te, to w większości obszary leśne, które zapewniają poza swoim głównym zadaniem, również korzystne warunki dla rozwoju świata roślinnego i zwierzęcego. Drzewostan znajdujący się w tej strefie ze względu na swoją funkcję narażony jest na uszkodzenia odłamkami w wyniku wybuchów amunicji i pocisków. W tej strefie nadleśnictwo nie wykonuje żadnych odnowień sztucznych. Poza tym w tej strefie wykonywane są wszystkie prace gospodarcze zgodnie z PUL.
- b) **2b** - (lasy ochronne), utworzone w celu zabezpieczenia ludzi i sprzętu oraz oddzielenia poszczególnych obiektów szkoleniowych tak, by ćwiczące wojska nie przeszkadzały i nie zagrażały sobie wzajemnie. Strefy te, to w większości obszary leśne, które zapewniają poza swoim głównym zadaniem, również korzystne warunki dla rozwoju świata roślinnego i zwierzęcego. Drzewostan znajdujący się w tej strefie ze względu na swoją funkcję narażony jest na uszkodzenia odłamkami w wyniku wybuchów amunicji i pocisków. W tej strefie nadleśnictwo prowadzi pełną gospodarkę leśną wg PUL.

3. **Zalesiona strefa bezpieczeństwa poza polem roboczym** - (lasy ochronne), utworzona w celu zabezpieczenia ludzi i sprzętu oraz oddzielenia poszczególnych obiektów szkoleniowych tak, by ćwiczące wojska nie przeszkadzały i nie zagrażały sobie wzajemnie. Strefy te, to w większości obszary leśne, które zapewniają poza swoim głównym zadaniem, również korzystne warunki dla rozwoju świata roślinnego i zwierzęcego. Drzewostan znajdujący się w tej strefie ze

względu na swoją funkcję narażony jest na uszkodzenia odłamkami w wyniku wybuchów amunicji i pocisków. W tej strefie nadleśnictwo prowadzi pełną gospodarkę leśną.

Powierzchnie poszczególnych stref wg stanu na 01.01.2011 były następujące:

Strefa funkcjonalna	Pow. (ha)
1a	20,37
1b	38,26
1c	496,62
1d	721,87
2a	1912,28
2b	2111,34
3	509,92
RAZEM	5810,66

Aktualnie powierzchnia pola roboczego wynosi około 5690 ha. W chwili obecnej przygotowywane są przez stronę wojskową inwestycje poligonowe związane z przebudową pasa ćwiczeń taktycznych oraz budową stacjonarnego składu środków bojowych oraz Ammunition Supply Point (ASP) dla wojsk sojuszniczych. Konieczność dostosowania pola roboczego poligonu do aktualnych potrzeb wynika z przyjęcia przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej wojsk Armii Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Powyższe inwestycje wpłyną na:

- zmianę osi strzelań, co wiązać się będzie z koniecznością zmian granic stref funkcjonalnych oraz najprawdopodobniej powiększeniem terenu pola roboczego poligonu.
- wyłączenie z zarządu Nadleśnictwa Żagań powierzchni około 307,43 ha planowanej pod skład środków bojowych z opcją zwrotnego przekazania dla nadleśnictwa gruntów o powierzchni około 167 ha.
- wyłączeniem z zarządu gruntów o powierzchni łącznej 64,41 ha na działkach ew. 3892, 3871 i 3872, przeznaczonych na cele realizacji kolejnych inwestycji dla sił zbrojnych USA.

Zgodnie z dyspozycją Ministra Środowiska z dnia 24 listopada 2017 r. (pismo o znaku DL-II.6514.6.2017.OJ) istnieje konieczność zmiany zasięgu stref funkcjonalnych w ramach tworzenia projektu planu urządzenia lasu. Zwiększenie strefy otwartej przestrzeni będzie za sobą konieczność wycinki niektórych drzewostanów bez ich późniejszego odnawiania.

Ustalenie nowego podziału na strefy funkcjonalne zostanie dokonane na spotkaniu roboczym z udziałem RDLP w Zielonej Górze, Nadleśnictwa Żagań, RZI w Zielonej Górze i Komendy poligonu najpóźniej do końca 2019 roku. Wykonawca projektu PUL dokona w oparciu o te ustalenia szczegółowego rozliczenia powierzchniowego stref funkcjonalnych.

Z uwagi na już prowadzone działania inwestycyjne przez stronę wojskową, w roku 2018 Nadleśnictwo Żagań przekazało w zarząd RZI w Zielonej Górze grunty o powierzchni 4,1769 ha (w tym 3,0829 ha gruntów sklasyfikowanych jako las).

Protokółował:
Dariusz Kiewlicz

Przewodniczący komisji:

Z-CA DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej
Krzysztof Podczekaj

SPIS TREŚCI

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędniowych; 4

1. Stan prac przygotowawczych do sporządzenia planu urzędniowego lasu 4
2. Stan posiadania i klasyfikacja gruntów 5
3. Stan opracowań glebowo-siedliskowych i fitosocjologicznych 7
4. Podział powierzchniowy 7
5. Ujęcie gruntów stanowiących współwłasność, oznakowanie granic wydzieleń. 7
6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urzędniowego lasu. 8
7. Ujmowanie cech drzewostanów w PUL 8
8. Zastosowanie jednostek kontrolnych 8
9. Zasady przebudowy drzewostanów 8
10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych 9
11. Pomiar drewna martwego 10
12. Układ PUL z wyszczególnieniem zakresu wykonania map 10
13. Podział na obręby leśne i leśnictwa 12
14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód 12
15. Terminy i sposoby kontroli prac urzędniowych 13
16. Forma oprawy części opisowej i map planu UL, potrzeba dodatkowych map i ekspertyz 13
17. Wykonanie tabeli XXII – dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000 14
18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000 14

Część B: Założenia do planu urzędniowego lasu 16

1. Ustalenia dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu 16
2. Typy siedliskowe lasu i siedliska przyrodnicze 29
3. Typy drzewostanów 29
4. Wiek rębności 33
5. Podział na gospodarstwa 33
6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych 34
7. Wykaz drzewostanów do przebudowy 35
8. Wytyczne w sprawie użytkowania przedrębego oraz pielęgnacji upraw i młodników 35
9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu 36
10. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej 37
11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego 38
12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego 38
13. Wytyczne w sprawie ujmowania w PUL zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa 38
14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej 39
15. Wytyczne w zakresie szczegółowości prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego 39
16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody 39
17. Wytyczne w zakresie wydruku map tematycznych 40
18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urzędniowego lasu na środowisko i obszary Natura 2000 40
19. Inne specyficzne zagadnienia 40

